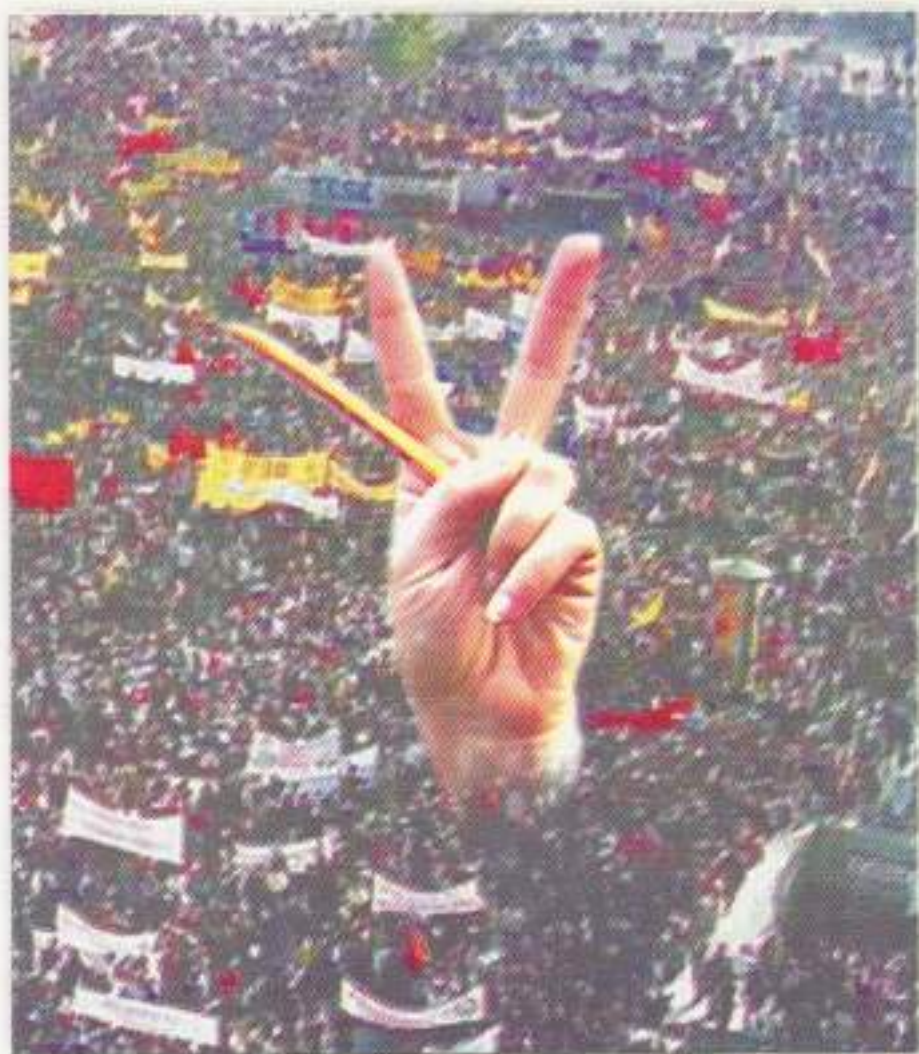

Özgür Düşün

Aylık Gençlik Dergisi Yıl:1 Sayı: 7 Kasım 2002

1.500.000 TL

Kral Çıplak

YÖK ve 6 Kasım

Sene 2032

Nepal ve Devrim

Nasıl Çalışmalı

Diyalektik Materyalizm

SUNU

Merhaba,

Kasım sayımızda yoğun bir gündemle yine birlikteyiz.

Çok şatafatlı, bol aktörlü seçim oyununun son sahneleri sergileniyor ve artık perde kapanmak üzere. Dergimiz elinize ulaştığında seçimler sonuçlanmış olacak. Kim ne performans gösterir, ne kadar oy alır bilemiyoruz: Bildiğimiz bir şey var ki, o da halk için değişen hiçbir şey olmayacağı. Halkın ve ülkenin gün geçtikçe artan sorunlarına, burjuva siyasetçilerin ve burjuva kurumların çözüm üretemeyecekleri gerçeği, beklenti içerisinde olanları bir kez daha mahkum edecektir. Gerçek çözüm, halkın kendi haklarını ve geleceğini kazanması için örgütlü mücadele yürütmesinden geçmektedir.

Bu sayımızda seçim gündemini konu alan değerlendirme yazısının yanı sıra, "YÖK'e Karşı Nasıl Bir Mücadele?" adlı yazıya, dünya ezilen halklarına umut veren Nepal'deki sınıf mücadelesi hakkındaki çeviri yazıya, üniversitelerdeki çalışma tarzına ilişkin yazıya, okur-yazarlarımızın ürünlerine ve "Mücadele Tarihinden" köşemizde ise Seylan Komünist Partisi önderlerinden Nagalingam Sanmugathasan'ı anlatan yazıya yer verdik.

Bu sayımızda yayınlamadığımız okur-yazarlarımızın ürünlerine ileriki sayılarımızda yer vereceğimizi belirtiyor, ürün gönderen dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

İÇİNDEKİLER

Antre Bak Kral Çıplak	-1-
YÖK ve 6 Kasım	-5-
Sené 2032	-9-
Nepal: Dünyanın Eşiğindeki Devrim	-13-
Geçen Aydan Kalanlar	-23-
Nasıl Bir Çalışma Tarzı	-25-
Değişen Üniversiteler	-31-
Diyalektik	-34-
Öykü (Tutku)	-41-
Mücadele Tarihinden (Sanmugathasan)	-43-
Şiir (Toprağa Bastıkça Söylenen)	-48-

ABONE OL - ABONE BUL

OKU - OKUT!

Yurtiçi Abonelik
6 Aylık: 9.000.000 TL
12 Aylık: 18.000.000 TL

Yurtdışı Abonelik
6 Aylık: 35 Euro
12 Aylık: 70 Euro

Özgür Düşün

E-mail: ozgurduşundergisi@hotmail.com

KARDELEN BASIM-YAYIM REKLAM
GÖSTERİ ORGANİZASYON LTD. ŞTİ.
Sahibi ve Yazışmaları Müdürü: Mahir ZENGİN
Yönetim Yeri: Atatürk Bulvarı Emialk Bankası
Apt. C Blok No: 142 Kat: 6 Daire: 24 Akşaray/İst
Tel: (0212) 520 54 42 - Faks: (0212) 520 53 93
Dizgi: Kardelen Yayıncılık Baskı: Serler

BÜROLAR

ADANA: Karalöprü Mah. Melikgözü Çarşısı 10 Sok. No:21 Tel-Fax: (0322) 352 67 30
ANKARA: Komur Sok. 14/26 Kızılay/Ankara Tel-Fax: (0312) 425 79 39
İZMİR: 853. Sok. Bilen İşhanı No: 27 Kat: 6/610 Konaklım Tel-Fax: (0332) 445 86 22
KARTAL: Atatürk Bulvarı Dr. Sakk Ahmet Sok. Kardeş İşhanı No:2/25 Tel-Fax: (0216) 389 36 00
MERSİN: Bülge mah. 111. sok. Emire Karı İşhanı No: 28 Kat:7
ATINA: Kalitronou 30 Eserhis 106 80 Aytina/Yunanistan Tel-Fax: (0030) 10 381 45 38
VD TEMSİLCİLİĞİ: KYOTO STR. 19 50670 Kuhn/DEUTSCHLAND
Tel-Fax: (00 49) 221 130 13 68 E-mail Adres: devrimcidemokrasiyurtdisi@hotmail.com

Özgür Düşün Hesap Numarası: Ümit Selgin
Yatırı Kredi İstanbul Şubesi: Şişli Şubesi: 0026582-7 İş Bankası İst/Akşaray Şb. No: 10021159324

ANNE BAK, KRAL ÇIPLAK!

Bir süredir devam eden seçim ve parlamentonun makyaj tazelemesi temelinde süren gündemin neredeyse sonuna gelmiş bulunmaktayız. Hakim sınıflar açısından iktidarlarındaki çatlakları halk nezdinde kısmen de olsa onarma, kitleleri birkaç yıl içinde olsa pembe

rüyalar içinde uyutma vs sebeplerden parlamento maskesinin gerçekliğini görmekteyken, geçmiştekinden farklı olarak devrimci-demokrat kesimlerin 3 Kasım seçimleri öncesinde ciddi kırılmalar ve kafa karışıklığı içerisinde olması bizler için bu muğlaklığın halka yansımalarının giderilmesi ve dost

güçlere karşı duyduğumuz sorumluluktan dolayı aynı bir önem taşımaktadır.

Hakim sınıfların parlamentoda bir "yenilenme"ye gitmesinin nedenlerinden biri; IMF reçeteleri ve ithal ekonomi bakanlarına rağmen giderek derinleşen krizin, halkın içerisinde yarattığı huzursuzluk ve AB'ye uyum çerçevesinde kendi içlerinde yaşadıkları klik çatışmalarıdır. Bu çatışmalara en somut gösterge DSP içerisinde yaşanan parçalanma ve "Susurluk Koalisyonunun" göstermelik AB yanlısı tutumlarına rağmen bu doğrultudaki bir gidişatı "nasıl sabote edebiliriz" konumlanışlarıdır. İkinci ve önemli bir neden ise, emperyalist güçlerin, özelde ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda en itaatkar hükümetin oluşturulması ihtiyacıdır. Mevcut hükümeti oluşturan partilerin seçim öncesi propaganda mitingle-

3 Kasım seçimlerini geçmişten farklı kılan, KADEK'in Demokratik Uygarlık Manifestosu doğrultusunda AB ve ABD müdahalesi ile oluşturulmasını öngördüğü "ileri" toplumsal yapıda, seçimlerin bir basamak olarak kullanılmasına çalışılması perspektifidir.

rinde dahi yaşadıkları tereddüt, halkın bu hükümeti ne oranda tecrit ettiğinin bir göstergesidir. Burjuva aydınlar dahi bu hükümetin temsil ettiği iktidarın ne "hasta adamlığı" bıraktılar ne de meşruiyetini. Hal böyleyken elbette bir yenilenme şarttır. Gerek medya gerekse de emperyalist güçlerce öne çıkarılan AKP ve CHP kurmayları ise şimdiden zafer kazanmış komutan edalarıyla "biz bir zamanlar onurumuzla parlamento dışında kaldık şimdi sıra onlarda" diyerek caka satmaktalar. Geçmişten beri halkın koynuna kara bir yılan gibi yuvalanan bu "sosyal-demokrat"larımız lugatlarında onur kelimesini de barındırmıyormuş meğerse. Fakat Sivas'ta insanlarımız yanarken hükümet

artığı bu "sosyal-demokratlar" tabiri caizse Madımak ateşiyle sigaralarını yaktılar ve içtiler. Yakın zamana gelecek olursak, hapis-hanelerdeki ölüm oruçlarına destek için eylem yapan ailelerimizi parti binalarından polise teslim eden yine bu "onurlu sosyal-demokratlar" değil miydi. Bu ülkede belki de dürüstlük ve onurdan en son söz edebilecek siyasi yapı ABD'den ithal Kemal Derviş'i de aralarına katarak emek, onur, dürüstlük diyor. İstediklerini söylemekte serbesttirler ama artık halkımızdan güven beklemezler. Batık banka patronları ile devlete olan borçlarını nasıl sileceği üzerine şimdiden anlaşılan, bol bol demokrasiden, uzlaşmadan bahsedilen fakat mitinginde ABD'de okuttuğu çocuklarına atfen "biz de burs isteriz" diyen gence tahammül edemeyip polise teslim eden Tayyip Bey'den ve AKP'sinden çokça da söz etmeye gerek yok. Tayyip Bey ve AKP'nin tarihi nedametini, çark etmenin, dalkavuklaşmanın tarihidir. Ve bugün hakim sınıflar tarafından öne çıkarılmışsa, bu ona değer verdikleri ya da güvenlerini kazandığından değil teşhir olmuş parlamentoda kötünün iyisi olmasındandır. İşte yeni kurulacak hükümetin müstakbel bileşenlerinin genel tablosu, halka verebilecekleri tek şey de yoksulluk, gözyaşı, baskı, işkence ve katliamdır. Hakim sınıflar kocaman bir tiyatro sahnesi

kumuslar ve halkı bir beş yıl daha bu anlamsız oyunla oyalamayı hedefliyorlar. Ve seyirci olarak gördükleri halkı küçümsemeye, bir hiç yerine koymada o kadar ileri gittiler ki sahneye Cem Uzan gibi bir reklam ürününü çıkarmada tereddüt etmiyorlar.

Düzen partilerinden 'yılmış', parlamentoya güvenini yitirmiş insanları yeniden sandığa kanalize etme tek sesiyle ücretsiz konserler, medya desteği ile şişirilen Uzan, liberal söylemlerine rağmen, siyasal anlamda faşist bir çizgiyi temsil ederken bu yapının sosyal bir tabanı olduğu söylemek mümkün değildir. Kocaman bir boşluğu doldurmak için bu sefer de böyle yaptılar ama yırtık büyüyor ve yama tutmayacak bir düzeye geliyor. İçinde bulunduğu koşullarda halkla bütünleşmiş bir hareketin seçimi başa çıkarmasının koşulları fazlasıyla vardı. Biz bunun bilinciyle bugün yerine getiremediğimiz görevleri yarında yaşamsallaştırmanın konumlanışı içerisinde olmalıyız/olacağız. Diğer taraftan, 3 Kasım seçimlerinde DEHAP olarak ittifak yapan yapılar ve bağımsız olarak parlamentoyu hedefleyenler yazımızın can alıcı noktasını oluşturmaktadır. Düşmanlarımızdan ziyade dostlarımızın zihinlerinin muğlak olması bizi daha fazla kaygılandırır. Bu konuda ilk olarak sözü ziyarete gittiğimiz bir köyde sitem eden yaşlı bir onaya

bırakıyoruz. "Yine seçimler gelmiş, bizinkiler de oy vermiyorlar. Zaten bizim kayın hepsi Partizancı, yalnız bir ev var Halkın Kurtuluşu ama zarar vermezler. Şimdi gelmiş bizden oy istiyorlar, insan komşusunu kırmak istemiyor ama ben bunları anlamıyorum ki, hem devleti yıkacağız diyorlar hem devlete çalışıyorlar, bunlar ikilimi oynuyorlar nedir?" Kürt ve Türk devrimcileri otuz yıldır büyük bedeller ödediler, halka kazandırdıkları aynı zamanda kaybettirdikleri çoktur, ama milyonların sisteme karşı duyduğu öfke ve güvensizlik gibi önemli bir noktanın yakalandığı

gözden kaçırılmamalıdır. Anamın sözlerinde somutlanan kopuş Kürdistan'daki haksız savaş, ÖO direnişi ve 19 Aralık Katliamı ile perçinlenmiştir.

3 Kasım seçimlerini geçmişten farklı kılan, KADEK'in Demokratik Uygurlık Manifestosu doğrultusunda AB ve ABD müdahalesi ile oluşturulmasını öngördüğü "ileri" toplumsal yapıda, seçimlerin bir basamak olarak kullanılmaya çalışılması perspektifidir.

Yaşanılan savaşın tüm bedelleri ve Abdullah Öcalan'ın yakalanması karşısında siyasal-ideolojik yapısı gereği hakim sınıflarla uzlaşma çabalarını yoğunlaştıran

KADEK için seçim aynı zamanda şavasa göre şekillenmiş ve savaş içinde oluşmuş kitlesini diri tutmanın da bir politikası. Fakat esasta Kürt burjuvazisi, parlamento içerisinde yer alarak meşrulaşmak, pazarı üzerinde yapılacak icraatlara ortak olmak istemektedir. Bu noktada hakim sınıfların AB'ci kliği ile (ANAP) ittifak için girişimlerde bulduysa da, şovenizmin etkisi ile bu çağrularına yanıt alamadılar. Geriye orta ve küçük burjuva partiler kalmaktaydı. Kendi cephesini geniş tutma politikasının bir yansıması olarak DEHAP oluştu. Vaat ettikleri demokratik değişikliklerin takipçileri olo-

cakları noktasındaki tereddütlerimizi dahi tartışmadan, ittifakın iç propagandadaki çelişmelerine bakmak bile insanı duraksatmaya yetiyor. Bir kesim AB için "demokrasinin anahtarı" derken, bir diğeri "AB emperyalist tekellerin birliğidir" diyor, bir kesim "Irak'ta savaşa hayır" diyor, diğerinin genel başkanı ABD operasyonunu desteklediğini söylüyor. Makyavel'in, "Amaca giden her yol mübahdır." prensibine rahmet okutan bir ittifak. Yakın geçmişte Kürt ulusal hareketine damgasını gerilla savaşının vurduğu koşullarda, "ML" klasiklerini karıştırıp "biz de gerilla savaşını savunuyoruz" diyerek gerillacılığa başlayanlar, 3 Kasım seçimlerinde sanırım reformist Kürt burjuvasının kuyruğuna takılmak için de Bolşeviklerin Dum'a'da yer alışlarından ilham almışlardır. Ne yazık ki ülkemizde devrimci hareketler çerisinde dahi politik bilinç bu kadar düşük. Yaşadığımız bunca geriliğin bir nedeni de bu değil mi?

Bizler fasit diktatörlük koşullarında, kitleleri yatıştırmanın, ayalamanın ve kandırmanın bir aracı olan parlamentoyu boşa çıkarmak, sahte tebessümlü bu maskeli parçalamak için tüm gücümüzü seferber etmeyi görev biliriz. Bunun tek yöntemi boykot değildir elbet; ama köylülerin "siyasetçi giremez" tabelası yanında silahla nöbet tuttuğu, halkın "hepsi aynı, hepsi yolancı" dediği ve bizlerin

de PKK üzerinden geliştirilen taşıya tespitleri üzerine "derin" ideolojik tahliller yaptığımız koşullarda, seçimlere katılmak neyin ihtiyacıdır. Bize göre bu kitlelerin kuyruğuna takılmak bile değildir. Kimileri TIP'in 60'lı yıllardaki parlamento macerasına benzeterek nostalji yapadursun. Tarih tekerür biçiminde değil, spiral ilerler. Boykotu "değişmeyen sentoni" olarak görenlerin seçim vaatlerine baktığımızda, AB ile ilişkilerin kesilmesinden, Kürt halkı üzerindeki baskının kalkmasına, oradan F Tipi Hapishanelerinin kapatılması gibi geniş bir yelpazedeki sorunların parlamentoya havalesi görülüyor. Ne diyelim kolay gelsin.

Hakim sınıflar apoletli demokrasilerinin tescili için yeni sahneler kurdursunlar, şık giyimli zeki, çevik aynı zamanda ahlaklı yeni aktörler de medya desteğiyle rollerini oynasınlar; fakat tüm bu kumdan şatolar bankalarının batmalarını engelleyemediği gibi nurlu gibi ihtilaller doğuracak açmıdeleri de doyuramayacaktır. Bunların halkımızın sırtına basarak kırizlerini aşmaları, sahte cennetler vaadederek halkımızı kandırmaları, reformlar yapacağız, demokratik bir toplum yaratacağız diyerek yakınımızdaki dostlarımızın kafalarını bulandırmaları tamamen göreceli bir durumdur. Maoist Komünistler doğruların tutarlı savunucusu olmanın zafere ulaşmadaki öneminden hareketle, önümüzdeki süreçte hakim sınıfların

TIP'in 60'lı yıllardaki parlamento macerasına benzeterek nostalji yapadursun. Tarih tekerür biçiminde değil, spiral ilerler. Boykotu "değişmeyen sentoni" olarak görenlerin seçim vaatlerine baktığımızda, AB ile ilişkilerin kesilmesinden, Kürt halkı üzerindeki baskının kalkmasına, oradan F Tipi Hapishanelerinin kapatılması gibi geniş bir yelpazedeki sorunların parlamentoya havalesi görülüyor. Ne diyelim kolay gelsin.

rın seçim, hak gaspı, zam vs manevralarını engelleme perspektifiyle hareket etmelidirler. Bu mücadalenin tüm alanlarında halkla bütünleşme, halkı aydınlatma ve savaşırma pratiğiyle olur ancak. İşte o zaman dünyanın en güzel elbisesini giydiğini zanneden "Kral'ı" yere çalan o küçük çocuğun haşarlığıyla bağıracağız: "Anne bak kral çıplak." Bugün de hakim sınıflar çıplak kraldan farklı değildir. Yeter ki bunu görebilme ve "kellemizi" yitirme pahasına söyleyebilme cesaretine sahip olalım.

YÖK ve 6 Kasım

Üniversitelerde yeni bir öğretim döneminin ilk günlerini yaşıyoruz. Geçtiğimiz öğretim dönemi, sol subjektif 'gençlik hareketinde yeni dalga', 'yükseliş' belirlemelerinin aksine üniversite gençlik hareketinin bunalımını aşamadığı, mevcut zaaflarına yönelme cüretinden yoksun, takvimsel eylemlilikler ve görsel çalışmalarla sınırlı, tatmin olma pratiğinden öteye gidememiştir.

Dergimizin sayfalarında, bu kısır döngüyü aşabilmek adına, genelde devrimci saflardaki, özelden ise kendi içimizdeki zaafıya yönelerek, yeni bir mücadele anlayışının ve yeni bir tarzın hakim kılınması için, ciddi tartışmalar içerisine girdik, süreci tahlil eden ve perspektif sunan yazılara yer verdik. Bu noktada görevimiz her alanda bu tartışmaları derinleştirmek, devrimciler ve ileri kitleler içerisinde gündemleştirmek ve var gücümüzle kitle faaliyetine yüklenmektir.

Bu yazıda bu tartışmalar ekseninde üniversiteler, YÖK ve YÖK'e karşı mücadele noktaları üzerinde duracağız.

Dergimiz elinize ulaştığında YÖK ülke çapında eylemlerle protesto edilmiş olacak. Karar altına alınıp kurgulanması haftalar süren, ön hazırlıkları ve kitle çalışması ise birkaç güne sıkışan (bu opoyrı bir yazı konusu olabilecek trajik-komik bir durumdur) 6 Kasım eylemlerinde belki yine caplar ko-

nuşacak, çatışmalar çıkacak, alanlar dar grupçu, pazarcı anlayışların ayak oyunlarına sahne olacak. Ana haber bültenlerinde YÖK gündemleşecek(!!!), coplanan öğrencilerin psikolojilerinin nasıl altüst olacağı bunun çağdışı olduğu, mümkünse göstericilerin dövülmeden gözaltına alınması gerektiği konunun uzmanı bilim adamlarınca, (m)illetvekillerince dile getirilecek. Bütün olasılıkları bir yana bırakırsak ele alınması

gereken ise; YÖK'e karşı mücadele adına ertesi güne ne kalacağı olacak.

On yıllardır üniversitelerde sürdürülen mücadelede ağır bedeller ödenmesine rağmen ciddi kazanımlardan, yaratılan demokratik mevzilerden bahsedemiyoruz. Geçmiş yıllardan miras kalan kimi kazanımlar da son yıllarda ciddi saldırılara maruz kalmakta ve buna karşı derli toplu bir karşı koyuş sergilenememektedir. Bu noktada 'YÖK'e karşı nasıl bir mücadele?' sorusunun üzerinde ciddiyetle durulması ve cevaplanması gerekmektedir. Devrimci siyasetlerin faaliyetlerini akademik-ekonomik mücadele ile sınırladığı, ideolojik siyasal çalışmaların ve tartışmaların hemen hemen hiç olmadığı somut bir gerçekliktir. Güncel gelişmeler karşısında ortak tavır alıp kitleleri demokratik tepki eylemlerinde birleştirme ihtiyacı doğduğunda ise kitlelerin talepleri ve ihtiyaçları temel alınıp birleşmenin zemininin yaratılması gerekirken, dar-grupçu ihtiyaçlar öne çıkarılıp, ideolojik-politik farklılıklar ayrışma nedeni yapılarak gündem gereksiz, kısır tartışmalara boğulabilmektedir. Bu hatalı yaklaşımlar ve gününbirlik siyaset tarzına, kitleden kopuk onu nesneleştiren pratik de eklenince, güçlü demokratik tepkilerin örgütlenmesi en baştan imkansızlaşıyor.

Yüksek Öğretim Gençlik Hareketi'ni bugünkü durumuna sü-

rükleyen süreci bu yazıda ayrıntılı ele almayacak olmamıza rağmen, neo-liberal politikaların üniversitelere yansımaları YÖK paralelinde kısaca özetlemek konumuz açısından faydalı olacaktır.

Dünya ölçeğinde sosyal devlet politikasının yerini neo-liberal politikaların almasıyla birlikte, alışıla gelmiş eğitimin doğal bir hak olduğu ve kamu hizmeti olarak sunulması gerektiği söylemi de terk edilmiştir. 'İnsan sermayesi' kavramı üzerinden eğitimin 'bilgi çağı'nda bireysel bir geleceğe yatırım olduğu öne çıkarılmış ve ideolojik olarak işlenmiştir. IMF(Uluslararası Para Fonu) ve DB(Dünya Bankası) gibi sermaye organizasyonları vasıtasıyla bağımlı ülkelerde devletin eğitim ve sağlık gibi kamusal alanlardaki harcamaları azaltılmıştır. Toplumsal planda emekçi sınıfların kazanımları ve hakları yok edilirken tüm alanlar sermayenin sınırsız talanına açılmıştır. Özelleştirme saldırısıyla kamusal alanların sermayenin faaliyetine devredilmesi projesi uygulanmaya başlanırken doğabilecek toplumsal tepkileri baskı ve zor ile boğmak ise devletin payına düşmüştür.

12 Eylül Askeri Faşist Cuntası(AFC) ile devrimcilere ve toplumsal muhalif güçlere yönelik saldırılardan üniversiteler de payını almış, devrimci demokrat öğretim üyeleri okullardan uzaklaştırılmış, tüm öğrenci örgütlenmeleri dağı-

lmıştır. 'Apolitizasyon' saldırısı olarak tabir edilen, her alanda burjuva-feodal, egemen sınıf ideolojisinin hegemonyasını tesis etmek anlamını taşıyan bir süreç başlatılmıştır.

12 Eylül Askeri Faşist Cuntası sonrasında kurulan YÖK'ün, kuruluşu itibarıyla devletin üniversiteler üzerindeki baskı aygıtı olduğunu vurgularken, sermaye saldırısı ile olan stratejik bağını da gözden kaçırmamak gerekir. Ki bu yıllarda, eğitim alanındaki kamu harcamalarının kısılmasına paralel olarak, sunulan hizmetten yararlananların bunun bedelini ödemesi ve eğitim hizmetinin özel sektör tarafından da tüketiciye sunulması argümanları vurgulanmış ve yaşama geçirilmiştir. Kamu kaynaklarının eğitim harcamalarına yetmeyeceği, kalitedeki düşüş, eğitim hizmetini satın alanların seçim hakkı olmasının gerekliliği, toplumun daha çok orta ve üst gelir gruplarının yararlandığı eğitim hizmetinin (özellikle orta ve yüksek öğretim) kısıtlı kamu kaynaklarınca karşılanmasının toplumsal adaletsizliğe yol açtığı vb. savlar, eğitimin paralı hale getirilmesi için dayanak noktaları yapılmıştır.

YÖK'ün kurulmasını takip eden yıllarda özel okullar kurulup yaygınlaşırken devlet okullarında ve üniversitelerde ise tüm olanaklar para karşılığı sunulmaya başlanmıştır. Üniversitelerde çok cüzi miktarda ve

önemsiz olduğu söylenerek harç uygulaması getirilmiş ve kısa sürede haraç halini almıştır.

Sosyal etkileri ve yarattığı yıkım 90'lı yıllarda en yakıcı şekilde yaşanan neo-liberal politikalar ve bunun eğitim alanındaki yansımaları tartışılırken, çoğu zaman YÖK ve YÖK'ün buradaki misyonunu es geçiliyor. Öyle ki; YÖK, yıllardır devrimci sosyalist çevrelerde klasikleşmiş bir şekilde, "12 Eylül Askeri Faşist Cuntasının üniversiteler üzerindeki baskı aygıtı" şeklinde tarif edilmiş, bununla yetinilmiş, en olumlu ifadeyle bu tek yönlü vurgulanmıştır.

Bugün YÖK Yasa Tasarısı'nın; eğitimin ticarileştirilmesi, üniversitenin "işletme", öğrencinin "müşteri" haline getirilmesi, üniversite-

lerin yok edilmesi anlamına geldiği söylenerek karşı çıkılıyor. Bu doğrudur, fakat doğru olmayan, komünist ve devrimcilerin bu kadar öngörüsüz ve günübürlük bir düşünüş ve mücadele tarzına sahip olmasıdır. Üniversitelerde üniversite, bilim ve demokrasi adına kalan ne varsa bugün ciddi saldırılarla karşı karşıyadır. Ve bu süreç 80'li yıllardan bu yana sistemli, ve çok da gizli olmayan bir şekilde işletilmiştir. Örneğin bundan beş yıl önce yapılan "Milli Eğitim Şurası"nın ön hazırlık raporunun bazı maddeleri şöyle:

-Okullar, dışa yönelik üretimde bulunmalıdırlar.

-Mesleki Teknik Okulların kendi bütçelerini yönetmeleri için okullara serbestlik verilmelidir.

-Mesleki Teknik Okulların kendi kaynaklarını yaratmaları ve bunları kendilerinin kullanmaları desteklenip, kaynak yaratan yönetmenin kaynak üzerindeki yetkileri genişletilmelidir.

-Okul yönetimleri özelleştirilmeli, öğretmen ve okullar rekabete özendirilmeli, bütün öğretmenler sözleşmeli statü içerisinde çalışmalıdır.

-Özel kesimin, mesleki ve teknik eğitim kurumu açması, vergi indirimi, arsa tahsis benzeri araçlarla özendirilmelidir.

Her ne kadar söz konusu maddeler özel olarak meslek liselerini konu alıyorsa da, maddelerin içeriğinde bugün üniversitelerin karşı karşıya olduğu "YÖK Yasa Tasarısı", "formasyon" vb. saldırılar-

rı açık, seçik görmek mümkün. Fakat tüm bu açık seçikliğe rağmen bu saldırılar karşısında güçlü bir karşı koyuşun örgütlenmesi ve demokratik mevzilerin yaratılması bir yana, mevcut hakların korunması için kafa yorulmamış, bu yönde bir pratik sergilenmemiştir.

Bu noktada "YÖK'e karşı nasıl bir mücadele?" sorusunun yanıtlanması gerekiyor. YÖK'e karşı mücadele, hem ideolojik-siyasal hem de ekonomik-akademik mücadeleyi bünyesinde taşır. Bizim için ideolojik-siyasal mücadele esastır ve gereklidir. Çünkü YÖK, basit bir itadeyle egemen sınıfların üniversiteler üzerindeki baskı denetleme ve yönlendirme mekanizmasıdır. Bu mekanizmayı reddetmek egemen sınıflar karşısında iktidar perspektifli bir konumlanışı ve devrimci savaşı zorunlu kılar. Bu konuda sistem içi akademik-demokratik mücadele yoluyla bu mekanizmanın ortadan kaldırılabilceğini, savunan hatalı yaklaşımlara karşı mücadele etmek gerekir. Bu iktidar varolduğu müddetçe, üniversiteler üzerindeki baskı ve denetimi de bir biçimde devam edecektir. Bu YÖK'ün kurum olarak var olup olmaması sorunu değildir. Sınıflı toplumlarda sınıflar üstü hiçbir şey yoktur. "Nasıl bir üniversite?" sorusu yanıtlanırken bu nokta kesinlikle es geçilmemeli, "Yeni Demokrasi" mücadelesi bünyesinde "Demokratik Halk Üniversiteleri" (DHÜ)

programı kitlelere taşınmalı ve tartışılmalıdır. Egemenlerin ideolojik hegemonyasının kırılması ve güçlü bir alternatifin yaratılması bu stratejik görevin icrasına bağlıdır.

Bunun yanında YÖK'e karşı mücadelede akademik-demokratik

Aksi
taktirde 6 Kasım eylemleri, YÖK karşıtı mücadelede sembolik anlamı dışında çok fazla önem taşımayacaktır. Mesele eylemi 7 KASIMLARA taşımaktır.

m ü -
cadele de yaba-
na atılmamalı, stratejik görevler esas alınırken, günün acil görevleri de savsaklanmamalıdır. Bugün üniversiteler, kapsamlı saldırılarla karşı karşıyadır, ve güçlü bir karşı koyuş örgütlemek her zamankinden daha acil bir yükümlülüktür. Bu DHÜ yolunda yeni, demokratik mevziler kazanıp yeni kanallar açmak olarak görülmelidir. Bunun yanında tüm muhalif demokratik güçleri birleştirmek, kitlelerle birleşmek hedeflenmelidir.

Böyle bir mücadelenin kazanımlar getirmesi için günöbirlik düşünüş tarzı ve mücadele anla-

yışlarını aşmak zorundayız. YÖK karşıtı mücadeleyi 6 KASIM eylemlerine yükleyip tek bir günle sınırlayan anlayış mahkum edilerek birleşilebilen güçlerle birlikte kitle faaliyeti yürütülmeli ve kitlelerin uzun süreli bir kampanyanın öznesi olması için çaba harcanmalıdır. Bu kampanya, kampüslerle sınırlı tutulmamalı, üniversite bileşenleri ve liseliler başta olmak üzere demekler, sendikalar, aydın ve sanatçılar, veli dernekleri gibi demokratik güçlerle işbirliği hedeflenmelidir. Önemli bir başka nokta ise, böyle bir kampanya tasarlanırken taleplerin net belirlenmesi (YÖK Yasa Tasarısı'nın geri çekilmesi, soruşturma kurullarının dağıtılması, formasyon hakkının geri verilmesi v.b.) ve mücadelenin sonuç alıcı bir tarzda yürütülmesidir.

Böyle bir çalışmanın çok önemli siyasal getirileri olacağı gibi, birçok boyutta yaşanan yabancılışmanın aşılması ve elde edilecek kazanımlarla mevcut güvensizliğin güvene çevrilmesi noktasında da katkı sunacaktır. Bu seneki YÖK protestolarının geçmiş senelerden daha ileri bir nitelik kazanması, bu çerçevede bir çalışmayla sürdürülebilmesine bağlıdır. Aksi taktirde 6 Kasım eylemleri, YÖK karşıtı mücadelede sembolik anlamı dışında çok fazla önem taşımayacaktır. Mesele eylemi 7 KASIMLARA taşımaktır.

SENE 2032

Yıl 2032. Aylardan ocak. Yer Türkiye. Yıllar sonra döndüğüm memleketimde, İstanbul'da bir üniversite kampüsünün önündeyim. İstanbul Üniversitesi'ndeyim otuz senenin ardından. Kapıdaki görevlilere kimlik kartımı verip içeri giriyorum. Beni eskiten yıllar, bahçemize pek dokunmamış. Ağaçlar tanıdık. Duvarlar tanıdık. Dimdik ayaktaki yangın kulesi bile seçiliyor ilk bakışta. Göze çarpan belirgin bir değişiklik yok. Yaklaşıyorum taş yığınlarına doğru. Her adımda biraz daha büyüyor rektörlük binası. Etraf sessiz. Devam ediyorum yürümeye. Heyecan var her soluğumda.

Yılların geçtiği bahçeyi dolayışyorum. Basketbol sahalarının yerine, tarihi binalarla hiç de uyum sağlayamamış bir yapı dikmişler. "Her halde spor salonudur." deyip geçiyorum. Sağda Siyasal, solda İktisat binası, ortada yaşlı bir adam var şimdi. Yaşlı

adamdır yani benden başka, yavaş yavaş üzerime doğru ilerleyen iki genç tamamlıyor görüntüyü. Öğrencilik yıllarım beliriyor gözümün önünde. Tam da şimdi bulunduğum yerde az mı marş söylemiş, slogan atmıştım. Az mı yemiştik birbirimizi polislerle. Beyazıt Meydanı'na çıkarken ne de te-laşla toplanıyorduk burada. Alkış ve zılgıtlarla, geliyorduk bu kori-

dora. Sonra düzenliyorduk kortejimizi. En önde pankartımız oluyordu hep. Arkaya dizilip başlıyorduk yürüyüşe. Görevli arkadaşlar, yarıyordu birbirleriyle engür sloganı atılmak için. İlerliyor-du kimimiz kararlı kimimiz ürkek adımlarla, dış kapıya doğru. Rektörlük binasını geçip kapıya yaklaştığımızda sivil polisler kesiyordu önümüzü. "Eyleminiz yasal de-

Milyonların yoksul, milyonların aç olduğu bir ülkede ses soluk çıkmıyorsa, birileri bir yerlerde yanlış yaptı demektir. Yanlış kimin yaptığı da belli. Biz yaptık. Bu ülkenin mücadele eden insanları yaptı. Kimse üzerine alınmasa da gerçekliğin değişmeyeceği açık.

ğil. Sizi dışarı bırakmayacağız." diyorlardı genellikle. Biz de pek dikkate almıyorduk onları. Polisler yatkın gibi davranıyorduk. Sonra kapıya biraz daha yaklaşıyorduk tedirgin sloganlarımızı artırmaya çalışarak. Her adımımızda telsiz sesleri ve polislerin sayıları çoğalıyordu sanki. Büyük kampüs kapısının ardındaki kameralar ve polis ordusu dışında pek bir şey göremiyorduk. Bu durum korkutuyordu çoğumuzun gözünü. Hatta yal yakinken, çaktırmadan sıvı şanlar bile alıyordu. Kapıya gelince ya onlar açıyorlardı demir kapıyı ya da biz zorlayıp kırıyorlardık kilidi. Devamı başka bir heyecandı. Gergin bekleyiş ve pazarlıklar. Tehditler, saldırılar, ha-

laylar, basın açıklamaları, marşlar, saygı duruşları, and içmeler. Sonra geri dönüp azalan ve alçalan sloganlarla şimdi durduğum yere, forum alanına geliyorduk. Ardından da çoğumuz tutuyordu yemekhanenin yolunu.

Çok eylemler geçti böyle. Şimdi nasıldır acaba durum. Etrafı yaklamak için sola dönüp tutuyorum İktisat ve Hukuk binalarının yolunu. Giriyorum usulca, elektronik cihazlarla donatılmış kapıdan. Kimse bir şey sormuyor. Duvarlara baktıkça, eski afişler geliyor gözlerimin önüne. Üzerlerinde "YÖK'e Hayır!" Parasız Eğitim İstiyoruz!" "Üniversiteler Bizimdir, Bizimle Özgürleşecek!" yazılı afişler. Dövizler ve eylem çağrılarını olurdu her tarafta. Sabah erkenden gelip en güzel yeri kendi afişlerimizle donatmak için yarıştık devrimci arkadaşlarımızla. Okulda en çok vakit geçirenler bizlerdik. Sabah 8 akşam 3-4. Bizden daha geç gelen memurlar maaş alıyordu devletten. Belki istesek bize de verirlerdi. Kapı açılır açılmaz damlıyorduk içeri. Sonra etrafı, yırtılan koli bantlarının sesleri kaplıyordu.

"Bizim zamanımızda"yla başlayan cümlelerden sonra bakıyorum duvarlara. Yine dolu her yan. Fakat çoğu İngilizce, afişlerin. Dans partileri, gezi ilanları ve reklamlardan başka şey yok duvarlarda. Kaygılanıyorum. "Bir şeyler olmalı." diyerek yokluyorum her

yanı. Yok. Şaşırıyorum çok fazla. Daha o zamandan görünüyordu bu günler. Gidişat bu sonucu zorunlu kılıyordu zaten.

Öğrenci de yok etrafta. Her halde derste büyük çoğunluk. Eski kantinler de yok. Büyük lokantalar ve tesisler yapılmış köhne binaya. Gençlik burada ne yapar diyorum. Ülkeden daha beter gözüküyor içerisi. Dışarı çıkmak istiyorum. Bir dakikalık Bu sesler! İşte, geliyorlar marşlarıyla. *Beyazıt'ta şehit düşen silkinip kalktı kabrinde. Ve elinde bir güneş gibi taşıyıp yarasını. Yıktı Şahmeran'ın mağarasını.*

Yaşlı adam, görmek istediklerini göremiyor. Duymak istediklerini duyamıyor gerçekte. Ses yok. Marş yok.

1970'li yıllar, 68 Kuşağı'nın estirdiği rüzgarla üniversitelerimizin en hareketli dönemiymiş. Binlerce genç orada tanıştı siyasetle. Mücadeleyi üniversitede perçinleştirdi sayısız insan. Ardından, 80'leri ve Eylül'ü günleri yaşadık. Sonra üzerimizdeki ölü toprağıni silkelemeye çalışıp tekrar yükselttik sesimizi 90'larda. Şimdi 2000'lerin dünyası ve Türkiye-si'ndeyiz. Çok şey değişti otuz yılda. Bizler de değişiklik şüphesiz. Ama gerisinde kaldık olayların. Yeterince kavrayamadık durumu. Eski sığılmamızla yaklaştık olgulara. Aşamadık çelişkileri. Sürdürdük hastalıklarımızı. Niceliğimiz

değiştirdi. Niteliğimizi sıratamadık istediğimiz yere. Zaman zaman çoğaldık, kiminde de yalnız hissettik kendimizi. "Kimler geldi kimler geçti." dedi bazılarımız. Doğrularımız da oldu şüphesiz. Ama yanlışlar o kadar çoktu ki tükettik araçlarımızı. Yeni yöntemler bulmakta kısır kaldık. Kendimizi tekrar ettik. Yaratıcılığımızı ortaya çıkaramadık. Tek tiplerle reddetsek de. Tükettik otuz yılı. Bir otuz yıl daha tüketmek lüksümüz ve şansımız yok. Bunun bilincinde çoğumuz. Her tarafta adı "yeni"

olan girişimler var. Bu da durumun en azından farkında olduğunun kanıtı. Farkında olmak yetmez, durumu kavramak gerekir. Bulduğumuz noktayı hakkıyla kavrayamadığımızda olacaklar bellidir. Kendimizi tüketmekle karşı karşıya kalacağız. Yukarıda bahsedilen yaşlı adam gibi geçmişte yaşamak ve o adam olmak isemiyorsak hatalarımız ve yanlışlarımızı görmek için, iğneyi de çuvaldızı da kendimize batırmanın zamanı geldi. Biz devrimcilerin önündeki zorlu görevleri ge-

rektiği biçimde anlamak durumundayız. Zamanın boşa geçiremeyecek kadar önemli olduğunu iddia ediyoruz. İddia etmek bir işe yaramaz. Kavramak zorunludur. Ancak o zaman, bugüne geleceğin gözüyle bakabiliriz. "Otuz yılı tükettik." dedik yukarıda. Ödenen bunca bedele, çekilen bunca sıkıntıya karşın, tükettik diyerek insafsızlık mı yaptık acaba? Pek öyle görünmüyor. Bugüne bakıp yarını tasarladığımızda, yılların hakkını veremediğimiz açıkça ortada. Zamanı layığıyla değerlendireseydik hem bu kısırlıkta olmazdık hem de geleceğe daha heyecanla bakabilirdik. Milyonların yoksul, milyonların aç olduğu bir ülkede ses soluk çıkmıyorsa, birileri bir yerlerde yanlış yaptı demektir. Yanlış kimin yaptığı da belli. Biz yaptık. Bu ülkenin mücadele eden insanları yaptı. Kimse üzerine alınmasa da gerçekliğin değişmeyeceği açık. Bu tarihin bizim tarihimiz olduğunu bilerek, hatalarıyla sevaplarıyla bizim olan bu tarihi, gelecek için kurgulamak zorundayız. Bunu nasıl yapmamız gerektiği de çok belirsiz değil. Her şeyi dönüştüren ve daha güzeline dönüştüren bir çaba gerekiyor.

Rosa Luxemburg "Kapitalizm yıkıcılıktır." diyordu. Çok yalın bir özet. Kapitalizm sadece yıkar. Sosyalizm de yıkar. Ama sosyalistlerin amacı yıkılığın yerine en güzelini koymaktır. İşte bu yıkım

isi önemsenmelidir. Mevcut tıkanıklıkların, açılım sunamamanın ve inandırıcılığını kitleler nezdinde büyük ölçüde yitmişliğin önlenmesi için büyük yıkımlar zorunlu Devrimciler, dogmatizmin en büyük düşmanları olmak durumundadırlar. Eleştirel görüşle hep daha iyisi ve güzeli aranmalıdır. Ancak bu doğrultuda ilerlersek başarı şansımız olur. Karşımızdaki güç hafife alınamayacak boyutta. Bir düşmanı alt etmenin yolu en az onun kadar güçlü olmaktır. Bu güç her fırsatı değerlendirmek anlamına gelir.

Devrimci mücadele, sıradan insanların üstesinden gelemeyeceği kadar zor bir iştir. Bunun için, mücadeleye karar vermiş kişiyi büyük sıkıntılar bekler. Sürdürebildiği zaafırları alt etmek ve geleceğin insanı olmakla yükümlüdür mücadele edecek insan. Yaptığı iş hata affetmez her konuda en iyisini yerine getirmek gerekir. Yasatla idare edilmez. Devrimci kişi yarının işini de bugünden yapmaya başlayan iradeyi gösteren kişidir. Basmakalıp laflarla peynir gemileri yürümüyor. Bundan sonra lafın değil iradenin zamanıdır. Mücadele "Yüzümüz kitlelere dönük olmalıdır." cümleleriyle götürülemez kadar ciddi bir iştir. Dönüştürmek niyetindeysen önce kendimizi dönüştüreceğiz. Bunu ötesi yok. Biz her şeyin doğrusunu bilenler değiliz. Niye her şeyi biliyor musuz gibi

davranıyoruz. Niye yaşamlarımızı yeterince sorgulamıyoruz. Dünyayı değiştireceğiz diyoruz da neden kendi yaşamlarımızı değiştirmiyoruz. Gerici yönlerimizi niçin görmezden geliyoruz. Biz görmezden gelince onlar yok mu oluyorlar. Kendimizi zaafılarımızı yıkararak yeni baştan yaratmak büyük bir cesaret işidir. Devrimciler, bu cesareti göstermelidir.

Teori-pratik etkileşimi yaşamın her alanında göz önünde bulun-

kiyle yetinmek gibi sıradan bir düşünceyi savunmamalıyız. Her zaman, yaptığımızdan daha iyisini yapabileceğimizi unutmamak gerekir. Daha iyisi, ancak kolektif emek ve kolektif sistemli çalışmayla olur. İnsan tek başına, bir yere kadar gidebilir. Başka insanlara her alanda gereksinim duyar. Sınırları aşmak, aynı yere varmak isteyenlerin o yolda da buluşmasıyla mümkün kılınır.

Bizler, yani insanlığa borcu olan yükümlü kişiler, yıllardan beri getirdiğimiz gerici yönlerimize topyekün savaş açacağız. Dünyayı düzelterek kişi önce kendini düzeltmekle görevlidir. Kuşkusuz bunlar birçoklarına bilindik, sıradan sözler gibi gelecektir. Öyle de olsa, bildik şeyleri hatırlatmakta da yarar vardır.

Şimdi gelelim, 2032 senesine. Mevcut niteliğimizle birer tarih olacağımızı söylemek kehanet olmaz. Eğer tarih olup silinmek istemiyorsak, muhalefet fikrinden, iktidar fikrine meyletmeliyiz. Bu ilişkiyi yakaladığımızda, iktidar için gerekli yükümlülükler yerine getirilmeye başlanır. 50'li yaşlara geldiğimizde o günün gençliğinin hala 70'leri anıp onunla yetinmesi bir otuz yılın daha boşa geçirildiğinin kanıtı olacaktır.

1970'li yıllar, 68 Kuşağı'nın estirdiği rüzgarla üniversitelerimizin en hareketli dönemiydi. Binlerce genç orada tanıştı siyasetle. Mücadeleyi üniversitede perçinleştirdi sayısız insan. Ardından, 80'leri ve Eylül'ü günleri yaşadık. Sonra üzerimizdeki ölü toprağı silkelemeye çalışıp tekrar yükselttik sesimizi 90'larda.

durulmalıdır. Yaşamımızı belirleyen görüşlerimiz, yaşamın gerçekliğinden hareketle şekillenmeli ve o gerçekliğe uygun olmalıdır. Bizler, dünyayı yaşanılır kılmak için yola çıkanlar tarihsel bir sorumluluk almış bulunuyoruz. Bu nedenle, hiçbir zaman elimizde-

değiştirdi. Niteliğimizi sıçratamadık istediğimiz yere. Zaman zaman çoğaldık, kiminde de yalnız hissettik kendimizi. "Kimler geldi kimler geçti." dedi bazılarımız. Doğrularımız da oldu şüphesiz. Ama yanlışlar o kadar çoktu ki tükettik araçlarımızı. Yeni yöntemler bulmakta kısır kaldık. Kendimizi tekrar ettik. Yaratıcılığımızı ortaya çıkaramadık. Tek tiplilik reddetsek de. Tükettik otuz yılı. Bir otuz yıl daha tüketmek lüksümüz ve şansımız yok. Bunun bilincinde çoğumuz. Her tarafta adı "yeni"

olan girişimler var. Bu da durumun en azından farkında olduğunun kanıtı. Farkında olmak yetmez, durumu kavramak gerekir. Bulduğumuz noktayı hakkıyla kavrayamadığımızda olacaklar bellidir. Kendimizi tüketmekle karşı karşıya kalacağız. Yukarıda bahsedilen yaşlı adam gibi geçmişte yaşamak ve o adam olmak istemiyorsak hatalarımız ve yanlışlarımızı görmek için, iğneyi de çuvaldızı da kendimize batırmanın zamanı geldi. Biz devrimcilerin önündeki zorlu görevleri ge-

rettiği biçimde anlamak durumundayız. Zamanın boşa geçirilemeyecek kadar önemli olduğunu iddia ediyoruz. İddia etmek bir işe yaramaz. Kavramak zorunludur. Ancak o zaman, bugüne geleceğin gözüyle bakabiliriz. "Otuz yılı tükettik." dedik yukarıda. Ödenen bunca bedele, çekilen bunca sıkıntıya karşın, tükettik diyerek insafsızlık mı yaptık acaba? Pek öyle görünmüyor. Bugüne bakıp yarını tasarladığımızda, yılların hakkını veremediğimiz açıkça ortada. Zamanı layıkıyla değerlendirseydik hem bu kısırlıkta olmazdık hem de geleceğe daha heyecanla bakabilirdik. Milyonların yoksul, milyonların aç olduğu bir ülkede ses soluk çıkmıyorsa, birileri bir yerlerde yanlış yaptı demektir. Yanlış kimin yaptığı da belli. Biz yaptık. Bu ülkenin mücadele eden insanları yaptı. Kimse üzerine alınmasa da gerçekliğin değişmeyeceği açık. Bu tarihin bizim tarihimiz olduğunu bilerek, hatalarıyla sevaplarıyla bizim olan bu tarihi, gelecek için kurgulamak zorundayız. Bunu nasıl yapmamız gerektiği de çok belirsiz değil. Her şeyi dönüştüren ve daha güzeline dönüştüren bir çaba gerekiyor.

Rosa Luxemburg "Kapitalizm yıkıcılıktır." diyordu. Çok yalın bir özet. Kapitalizm sadece yıkar. Sosyalizm de yıkar. Ama sosyalistlerin amacı yığtığının yerine en güzelini koymaktır. İşte bu yıkım

işi önemsenmelidir. Mevcut tıkanıklıkların, açılım sunamamanın ve inandırıcılığını kitleler nezdinde büyük ölçüde yitmişliğin önlenmesi için büyük yıkımlar zorunlu. Devrimciler, dogmatizmin en büyük düşmanları olmak durumundadırlar. Eleştirel görüşle hep daha iyisi ve güzeli aranmalıdır. Ancak bu doğrultuda ilerlersek başarı şansımız olur. Karşımızdaki güç hafife alınamayacak boyutta. Bir düşmanı alt etmenin yolu en az onun kadar güçlü olmaktır. Bu güç her fırsatı değerlendirmek anlamına gelir.

Devrimci mücadele, sıradan insanların üstesinden gelemeyeceği kadar zor bir iştir. Bunun için, mücadeleye karar vermiş kişiyi büyük sıkıntılar bekler. Sürdürebildiği zaafını alt etmek ve geleceğin insanı olmakla yükümlüdür mücadele edecek insan. Yaptığı iş hata affetmez her konuda en iyisini yerine getirmek gerekir. Vasatla idare edilmez. Devrimci kişi yarının isini de bugünden yapmaya başlayan iradeyi gösteren kişidir. Basmakalıp laflarla peynir gemileri yürümüyor Bundan sonra lafın değil icraatin zamanıdır. Mücadele "Yüzümüz kitlelere dönük olmalıdır." cümleleriyle götürülemez kadar ciddi bir iştir. Dönüştürmek niyetindeysen önce kendimizi dönüştüreceğiz. Bunu ötesi yok. Biz her şeyin doğrusunu bilenler değiliz. Niye her şeyi biliyor muyuz gibi

davranıyoruz. Niye yaşamlarımızı yeterince sorgulamıyoruz. Dünyayı değiştireceğiz diyoruz da neden kendi yaşamlarımızı değiştirmiyoruz. Gerici yönlerimizi niçin görmezden geliyoruz. Biz görmezden gelince onlar yok mu oluyorlar. Kendimizi zaaflarımızı yarakarak yeni baştan yaratmak büyük bir cesaret işidir. Devrimciler, bu cesareti göstermelidir.

Teori-pratik etkileşimi yaşamın her alanında göz önünde bulun-

1970'li yıllar, 68 Kuşağı'nın estirdiği rüzgarla üniversitemizin en hareketli dönemiydi. Binlerce genç orada tanıştı siyasetle. Mücadeleyi üniversitede perçinleştirdi sayısız insan. Ardından, 80'leri ve Eylül'ü günleri yaşadık. Sonra üzerimizdeki ölü toprağı silkelemeye çalışıp tekrar yükselttik sesimizi 90'larda.

durulmalıdır. Yaşamımızı belirleyen görüşlerimiz, yaşamın gerçekliğinden hareketle şekillenmeli ve o gerçekliğe uygun olmalıdır. Bizler, dünyayı yaşanılır kılmak için yola çıkanlar tarihsel bir sorumluluk almış bulunuyoruz. Bu nedenle, hiçbir zaman elimizde-

kiyle yetinmek gibi sıradan bir düşünceyi savunmamalıyız. Her zaman, yaptığımızdan daha iyisini yapabileceğimizi unutmamak gerekir. Daha iyisi, ancak kolektif emek ve kolektif sistemli çalışmayla olur. İnsan tek başına, bir yere kadar gidebilir. Başka insanlara her alanda gereksinim duyar. Sınırları aşmak, aynı yere varmak isteyenlerin o yolda da buluşmasıyla mümkün kılınır.

Bizler, yani insanlığa borcu olan yükümlü kişiler, yıllardan beri getirdiğimiz gerici yönlerimize topyekün savaş açacağız. Dünyayı düzelterek kişi önce kendini düzeltmekle görevlidir. Kuşkusuz bunlar birçoklarına bilindik, sıradan sözler gibi gelecektir. Öyle de olsa, bildik şeyleri hatırlatmakta da yarar vardır.

Şimdi gelelim, 2032 senesine. Mevcut niteliğimizle birer tarih olacağımızı söylemek kehanet olmaz. Eğer tarih olup silinmek istemiyorsak, muhalefet fikrinden, iktidar fikrine meyletmeliyiz. Bu ilişkiyi yakaladığımızda, iktidar için gerekli yükümlülükler yerine getirilmeye başlanır. 50'li yaşlara geldiğimizde o günün gençliğinin hala 70'leri anıp onunla yetinmesi bir otuz yılın daha boşa geçirildiğinin kanıtı olacaktır.

NEPAL: DÜNYANIN ÇATISINDAKİ DEVRİM

Bu yazı Özgür Düşün kolektifi tarafından Li Onesto'nun www.zmag.org sitesindeki makalesinden ve www.rwar.org sitesindeki bilgilerden derlenmiş ve Türkçe'ye çevrilmiştir.

Nepal kralı Birendra ve kraliyet ailesinin sekiz ferдинin öldürülmesi, 'Hamlet ya da Kral Lear'dan bir soylu katliamı hikayesi gibi manşetlere yansıdı. Savaşlar içinde Katmandu sokaklarına binlerce kişi akın etti ve komplo teorileri kulaktan kulağa yayıldı. Kimse Birendra'nın prens oğlunun sadece annesi sevgilisini onaylamadı diye kendini kaybedip ailesini öldürdüğü yönündeki resmi açıklamaya inanmadı. Olay sırasında tatilde olan yeni kral, Gyanendra, şüpheli bir şekilde tahta oturdu.

Neler olup bittiği tam anlamıyla hiçbir zaman bilinmeyebi-

liz; ancak tüm benzer olaylarda olduğu gibi kralın öldürülmesi belirli bir ortamın sonucudur ve bu ortamı belirleyen iktidar için

savaşan Nepalli Maoist kuvvetlerin artan gücüdür.

1996'da başladığından beri Nepal'da Maoist Halk Savaşı

güç ve ivme kazanıyor. Savaş neredeyse ülkenin tüm bölgelerine yayılmış durumda. Bu süreçte 1500'ün üzerinde sivil devlet tarafından öldürüldü ve polis şekilde sürdürdü. Yakın zamanda silahlı çatışmalarda yüzlerce gerilla yer aldı ve şu anda kırsal bölgenin geniş bölümleri Maoistlerin kontrolleri altında.

Bugün Nepal'da belirleyici politik soru şudur: Maoist Halk Savaşı'na destek mi verilmeli, yoksa karşı mücadele mi edilmeli? Kral Birendra, Nepal yönetici sınıflarının, iktidar için savaştan Maoist güçler ile nasıl mücadele edecekleri konusundaki büyüyen anlaşmazlıkları sırasında yok edildi. Medya, Kral Birendra'yı yaptırım gücü olmayan bir yönetici olarak gösteriyordu. Ancak Nepal Anayasası krala arduya hükmetme ve Başkumandan atama yetkisini verir; sadece polis güçleri yönetimdeki hükümetin emrindedir. Bu yapılanma, Birendra'yı ordunun Maoistlere karşı harekete geçirilip geçirilmeyeceği tartışmalarının odağı haline getirdi.

Bu ilkbahar, Hindistan, Çin, Britanya ve ABD'nden diplomatlar, Nepal devlet görevlileriyle, iktidar için savaştan Maoist güçlerle mücadelenin önemli bir konu olarak tartışıldığı toplantılar yaptılar, yalnız Nepal'daki Halk Savaşı'nın Güney Asya bölgesini hareketlendirebileceği gerçe-

ğini göz ardı ettiler. Ancak Kraliyet Sarayı kan gölüne döndükten sonra, bu mücadelenin haberleri ABD'ne ulaştı.

Nepal köylülerinin neden mevcut düzeni yıkmak için devrimci bir mücadeleyi desteklediklerini anlamak kolaydır. Nepal, dünyanın en az gelişmiş ve fakir ülkelerinden biridir. Yaşam şartları 3. Dünya ülkeleri için bile çok ilkelidir. Kişi başına düşen milli gelir 210 dolardır ve ülke halkının %85 elektrik, su ve basit sağlık hizmetlerinden yoksun kırsal alanlarda yaşamaktadır. Kırsal bölgede hemen hemen hiç doktor yoktur ve beklenen ortalama yaşam 55 yıldır.

Kadınların da bu mücadeleyi hem desteklemek, hem yürütmek için birçok sebebi var. Devrimin eşitlik önerisi, birçok kadını mücadeleye çekmiştir. Halk Ordusu birliklerinin yaklaşık üçte biri kadınlardan oluşuyor ve gerilla bölgelerinde hemen her köyde bir kadın mücadele örgütlenmesi var.

Nepal'da ebeveynler çocuklarının evliliklerine karar verir ve bunun gibi kadınları ezen birçok başka gelenek vardır. Ancak gerilla bölgelerinde kadınların toprak sahibi olma, okula gitme ve kendi eşlerini seçme hakları vardır.

Hükümet baskısı da birçok insanın devrime destek olma ya karar vermesinde kolaylaş-

tırıcı olmuştur. Şüphelenilen köylülerin toprakları yağmalanmış, evleri yıkılmıştır. Seçimlerde, katılmak istemeyenlere oy kullanmaları için baskı yapılmış, siddet uygulanmıştır. Devletin ve polisin anayasa ve kanunlara uygun davranmasını isteyenler bile korkunç baskılarla karşılaşmıştır. Daha önce belirtildiği gibi Uluslararası Af Örgütü ve hatta ABD Devlet Bakanlığı tarafından belgelenmiş tecavüz, işkence ve cinayet gibi insan hakları ihlalleri yaygındır.

Kriz ve Kararsızlık

Nepal asla sömürge olmamıştır ama Hindistan ve İngiltere gibi yabancı güçler ülkeye on yıllarca hakim olmuşlardır. Buna rağmen Nepal küreselleşmenin 3. Dünya ülkelerine götürdüğü bağımlı tip gelişmenin uzağında kalmıştır. 20. yüzyılın büyük kısmında, politik sistem birbirleriyle rekabet halindeki hanedanlıkların kontrolündeydi. 1951-1990 arası Nepal Şah monarşisi tarafından yönetildi ve tüm politik partiler kapatıldı. Ancak sonraları yaygın protestolar üzerine Kral, seçilmiş bir parlamentosu olan anayasal bir monarşinin kurulmasını kabul etmek zorunda kaldı. 1991'de ilk kez genel seçimler yapıldı ancak yeni parlamento sistemin değişiklik getireceği umutları kısa sürede

suya düştü. Ve son on yıldır -birçoklarıncı Hindistan yanlısı ve yoz olarak değerlendirilen- parlamento, ülkenin sosyal ve ekonomik problemlerini çözmemiştir.

Halk Savaşı'na karşı sürülen en önemli güç, Maoistlere karşı birçok operasyon yürütmüş olan polistir. Yüzlerce şüpheliyi, gerilayı ve sempatizanı tutuklayıp onlara işkence etmişlerdir. Ancak İktidarı hedeflemiş Maoistleri yok edememişler, ezememişlerdir. Gerilla bölgelerinde polis karakolları zorla kapatılmıştır. Polisin birçok kaybı olmuş, yaygın bir şekilde ayrımlar yaşanmış, moralleri çöktürülmüştür. Bütün bunlar Nepalli yöneticilerin orduyu harekete geçirip geçirmeme konusundaki tartışmalarını yoğunlaştırmıştır.

Bazı hükümet güçleri, orduya Maoistleri yenilgiye uğratmak için tüm sorumluluğu vermenin, monarşinin eline fazla güç vermek anlamına geleceğinden korkuyorlar. Nepal Kraliyet Ordusu'nu harekete geçirirler ve ordu daha büyük yenilgilere uğrarsa, devletin ana kurumlarının ordunun ve monarşinin itibarının yerle bir olacağı yönünde korkuları var.

Hindistan Hakimiyeti

Nepal'da gelişen olaylara müdahil olan önemli kuvvetlerden birisi Hindistan'dır. Calınan

müziklerden, otobüslere, giysilerden yollara kadar her şey Hindistan yapımıdır. Sınırdaki Nepal'a Hindistan yapımı mallar getiren kamyonlar, kilometreler boyunca uzanır.

Kral Birendra ve şu an başta olan Nepal kongre Partisi'nin Hindistan yönetim yapılanmasıyla uzun süre önceye dayanan bağları vardır. 1950-51'de Hindistan, Birendra'nın Büyükbabası Kral Tribuvan'ı tahta çıkarmak için Nepal'a doğrudan müdahale etti.

Hindistan, Çin ile düşmanca ilişkilerinde Nepal'ı stratejik önemi dolayısıyla kullanmıştır. Bu düşmanca ilişkiler Çin 1949'da özgürleştikten ve Mao geldikten sonra yoğunlaşmıştır. 1965'te Hindistan, Nepal'la Çin'in sosyalist hükümetinin arasında gelişebilecek dostça ilişkileri önlemek amacıyla, Nepal'ın sadece ABD, İngiltere veya Hindistan'dan silah almayı kabul ettiği bir antlaşmayı güvence altına aldı. Bugün Çin'deki anti-Maoist rejim, Hindistan'ın Nepal devrimine beslediği düşmanlığı paylaşıyor; ancak Hindistan, devrimci kuvvetlerin Nepal'da yarattığı hareketliliği, Çin'in kendi avantajına kullanmasından yine de endişe duyuyor.

Tamamen almasa da çoğunlukla, Nepal dünya emperyalist sistemiyle, Hindistan aracılığı ile bağlanmıştır. Hindistan ülkenin

Hindistan'ın Nepal üzerindeki politik ve ekonomik hakimiyeti çok eskilere dayanır. Bu nedenle, kapitalist/emperyalist bakış açısıyla, Hindistan'ı Texana petrol projesine dahil etmek çok mantıklıydı.

ekonomik hayatını sahiplenmiştir. Nepal'ın doğal kaynaklarını yağmalar, Nepal'ı eşitsiz ticaret antlaşmalarına zorlar ve sınırın ötesinde çalışmak zorunda olan milyonlarca köylüyü sömürür. Birçok işyeri Hint kapitalistleri tarafından işletilir ve Terai bölgesindeki verimli toprakların sahipleri Hintli toprak ağalarıdır.

1996'da Makahalli Antlaşması ile, temelde Hindistan, Nepal'ın suyunu çalma hakkını garantilemiş ve belgelemiştir. Nepal'ın dağlık toprakları ve ırmaqları, Nepal'ı dünyanın en zengin su kaynaklarına sahip ülkesi yapar: öyle ki Nepal; tek başına Kanada, ABD ve Teksas kadar elektrik üretebilir. Ancak eşitsiz antlaşmalar, Nepal'ı, suyunu yok pahasına Hindistan'a

satmaya zorluyor. Bu arada, kırsal nüfusun %40'ı düzenli olarak içilebilir bir su kaynağına ulaşmıyor. Ülkenin sadece %10'u hidro-elektrik enerjiye sahip.

Denize kıyısı olmayan bir ülke olarak Nepal, ithal ve ihraç malların taşınması için Hindistan'a bağımlıdır. 1989'da ticari bir anlaşmazlık sonucu, Hindistan Nepal'a sanal (virtual) bir ticaret ambargosu dayattı. Nepal'ın ticaretinin hemen hepsi bir gecede yok oldu, bunlara elzem ihtiyaçlar olan ilaç ve akar yakıt kaynakları da dahildi. Hindistan başka ülkelere Nepal'a mal girişini önlemek üzere sınırı kontrol altına aldı. Hindistan'da çalışan Nepallıların sınırdan maaşlarını bile geçirmelerine izin verilmiyordu.

Her yıl, binlerce fakir köylü Hindistan'da çalışmaya gider. Bazıları yıllarca kalır, bazıları aylarca para biriktirdikten sonra Nepal'a çiftçilik yapmaya geri dönerler. Sürekli tekrarlanan araştırmalara göre, Hindistan'da 7 milyon Nepallı çalışıyor. Fabrikalarda aldıkları maaşlar çok çok düşük: ayda 400 rupi ki; bu yaklaşık 6 dolara karşılık geliyor.

İronik olan şudur; bu kadar Nepallı köylünün Hindistan'da işçilik yapması, devrim için uygun bir ortamın hazırlayıcısı olmuştur. Hindistan'da Nepal Halk Savaşı'na destek inşa eden

güçlü bir Hindistan Nepallı Maoistleri hareketi oluşmuştur. Nepallı Maoistler ve Hindistan hükümetine karşı silahlı mücadele veren Maoist gruplar arasında dostça bağlar var. Hindistan'da Nepal Halk Savaşı'nı destekleyen gösteriler yapılıyor. Maoizm ile Hindistan'da tanışan ve sonradan Nepal'a dönüp devrime katılan birçok Nepallı var.

Hindistan'ın, Maoistlerin ülkeye hakim olmalarını engellemek için askeri müdahaleye başvurması beklenen bir şey. Nepal Komünist Partisi (Maoist) başkanı Prachanda'ya göre de Hindistan'ın doğrudan müdahalesi söz konusu. "En sonunda Hint ordusu ile savaşmak zorunda kalacağız." diyor Prachanda. "Durum budur. Hint ordusu binlerce, binlerce askerle gelince, bu boyagi büyük bir şey olacak. Ancak onlardan korkmuyoruz, çünkü bu bir anlamda çok iyi bir şey olacak. Bize bir çok silah sağlayacaklar ve birçok insan onlarla savaşacak."

Şehirleri Kuşatmak

Nepal Marksist partilerin uzun zamandır politika sahnesinde hükümette bulunmak da dahil olduğu tek ülke değildir. Ancak ilginç olan açıkça Maoist olan bir hareketin özellikle fakir köylülük üzerinde bu kadar geniş bir etki alanının olması ve gücünün hükümete karşı silahlı

mücadele başlattıktan sonra büyüyen artmasıdır.

1990'ların ortasında, Prachanda ve NKP(M)'nin diğer yönetici üyeleri, şartların Nepal'da silahlı bir mücadele inşa etmek ve devam ettirmek için olgunlaştığını ve böyle bir mücadelenin Nepal köylülüğünün devrimci enerjisini ortaya çıkarmak için tek yol olduğunu analiz ettiler. 1995'in başında, Maoistler halk savaşı başlatmak için köylüler arasında destek toplamak amacıyla bir yıllık bir kampanya başlattılar. Merkezi batı illeri Rolpa, Rukum ve Jarjarkot'ta olmak üzere devrimciler, köylülere kültür ekipleri gönderdiler, köylüleri yerel otoritelere baskaldırmaları ve yollar, köprüler ve tuvaletler yapmaları için organize ettiler.

Ancak savaşı başlatma kararı parti içinden devrimci hareketteki birçokları tarafından da bazı karşı-tepkiler aldı. Prachanda bu konuda şunları söylüyor: "Başlangıç planını yaparken silahlı mücadeleye nasıl girmek gerektiği konusunda birçok tartışma yaşandı, çünkü birçok insan 'barışçıl' mücadele, parlamento çalışması, sağcı ve küçük burjuva eğilimler ve uzun bir reformist gelenek tarafından etkilenmişti. Biz tek işlemin büyük bir sıçrayış olması gerektiğini savunduk. Adım adım ilerleyiş değil."

1996 öncesinde NKP(M)'nin başkanlığı ve kadrosu yeraltında idi. Ancak bir halk ordusu oluşturmak, yeni bir seviyede bağlılık istiyordu. Eskiden parti üyeleri, işlerini bırakamayan, tüm zamanını partiye ayıramayan eğitimli entelektüellerdi. Merkez Komite Halk Savaşı başlatmaya karar verdiğinde, bu NKP(M)'yi yeni bir problemle yüz yüze bıraktı. Başlangıçtan önce, tüm üyelerle açık komite toplantıları yapıp silahlı mücadele kararında birleşildi. Tüm üyelerin işlerini bırakıp tüm zamanlarını partiye ayırmaları gerektiği kararına

varıldı. Çoğunluk üyeler bunu yapamayacaklarını söyleyince, bu parti komiteleri dağıtıp tüm zamanını profesyonel devrimcilığe verebilecek insanlardan, gençlerden yeni komiteler oluşturuldu.

Hükümet karşı saldırıya geçince, tecrübeli parti üyelerinden birçoğu öldürüldü ve yerlerine, daha genç parti üyeleri geçmek zorunda kaldı. Bu süreçler sonucunda daha çok köylü görevlere geldikçe partinin yapısı farklılaştı. Bugün parti ve halk ordusu ezici bir çoğunlukla köylülerden oluşuyor.

Prachanda, başlangıçtan beri gerillalara "gerilla taktikleriyle şehirleri kuşatmak ve iktidarı ele geçirmek" yoluyla uzun bir savaşın vizyonunun kazandırıldığını açıklıyor. "Hindistan'a bakıldığında ülkenin her yerine 1-2 günde seyahat edilebildiği görülüyor. Halbuki Nepal küçük bir ülke olmasına rağmen, inişler ve tırmanışlarla dolu olduğu için gerilla taktiklerine, halk savaşına çok uygundur. Bunun bir nedeni de 200 yıldan fazladır gerici bir merkezi yönetimin olması ve kitlelerde buna karşı bir direnme eğilimi görülmesidir."

Halk Savaşının fırtına merkezleri olarak da bilinen Rolpa ve Rukum yöreleri ülkenin Batı Bölgesinde yer alıyorlar ve güç dengesinde büyük öneme sahipler. Bu bölgelerde, Katmandu'ya olan uzaklıkları nedeniyle, hükümet güçlerinin hızlı ve etkin mobilizasyonu mümkün olmuyor. 1996'dan önce bile Maoist güçlerin bu yoksul yörelerdeki etkisi büyüktü. Bölge nüfusunun büyük çoğunluğunu Magar halkı oluşturuyor. Magarlar Nepal'da baskı gören 25'e yakın halktan biri ve bölgedeki gerillaların çoğunluğunu oluşturuyorlar. Maoistlere katılma nedenlerinin arasında maruz kaldıkları ayrımcılık bulunuyor. Magar halkı kendi kaderini tayin etmek istiyor.

Rolpa ve Rukum'da Hindu tapınaklarının yokluğu şaşırtıcı ve

gerillalardan birinin açıklaması bu eksikliğin ne kadar faydalı bir eksiklik olduğunu gösteriyor. Gerillaya göre ülkenin bu bölgesindeki dinsel etkinin güçlü olmaması devrimci düşüncelerin kök salmasını kolaylaştırıyor.

Nepal'da Maoistlerin hükümete karşı verdikleri mücadele, halkın farklı kesimlerinden insanları kendisine çekebildi. Kırsalda, toprak ve kalkınma; kadınlarda eşitlik ve ülke genelinde milyonlarca insanın demokrasi ve bağımsızlık özlemleri mücadeleye verdikleri destekle somutlaştı. Katmandu'da orta sınıf aydınlar, sanatçılar ve hatta yüksek derecede hükümet çalışanları arasında bile Maoistlerin demokrasi ve bağımsızlık programlarını destekleyenler var. Fakat unutmamak lazım ki, bu devrimin kalbi kırsalda atıyor. Buralarda gerillalar kuvvet üsleri oluşturuyorlar.

Rolpa'daki halk kuvvetlerinin geliştirilmesinden sorumlu kadroyla küçük bir köy evinde otururken bana, devrimin ilk yıllarında hükümet görevlilerinin, toprak ağalarının ve polislin köylerden kovulduğunu anlattılar. Bu oluşan güç başlığı, gerillaların geniş kırsal bölgelerde askeri, politik ve ekonomik kontrolü ele geçirmelerini sağladı. Bu olay ayrıca baskıcı havayı parçaladı ve köylülerin devrimci politikaya açıkça katılmalarını

sağladı. Bugün Nepal'ın Rolpa ve Rakum bölgelerinde iki milyona yakın insan gerillaların kontrolü altında yaşıyor ve kendileri için yeni yönetim birimleri kuruyorlar.

"Halk Kuvvetleri" komiteleri tarafından -parti üyeleri, gerillalar ve kitle örgütü temsilcilerinden oluşan komiteler- arazi anlaşmazlıklarını çözmek, suçluları cezalandırmak ve diğer adaletle ilgili konularda karar vermek için mahkemeler kuruldu. Bu komiteler yeni vergi sistemleri oluşturdular, okulları yönettiler, köprüler ve oyun alanları inşa ettiler. Ayrıca merkezi hükümet polisine bilgi taşıyan muhbirlerle de uğraşmak zorunda kaldılar. Köylülerin anlattıklarına göre, 500'e yakın köylünün katıldığı toplantılarla binlerce dava "halk mahkemelerinde" karara bağlandı.

Nepal'daki Maoistler "üs alanları"nın geliştirilmesini "şehirlerin kuşatılıp iktidarın ele geçirilmesi" planının stratejik bir parçası olarak görüyorlar. Bu bölgelerde gerillalar, hükümeti devirdikten sonra kurocakları yeni toplum düzeninin taslağını oluşturuyorlar. Prachanda'ya göre "Her şeyden önce gücü nasıl kullanacağımızı kitleler bize öğretti, biz kitlelere değil. Bu tepeden inme emirlerle olmaz. Kitleler kendileri yeni halk

kuvveti biçimlerine, halk savaşı ve mücadele sürecinde şekil verdiler."

Bu yeni halk kuvvetlerinin merkezi amaçlarından biri de toprak reformu. Toprak reformu gücünü "kadına eşit mülkiyet hakkı" prensibinden ve "topağı işleyene toprak" şiarından alıyor. Gerillalar kolektif tarımı ve kooperatifleri yaygınlaştırıyorlar. Ayrıca gönüllülerden oluşan üretim takımları organize ederek hükümet tarafından akrabaları katledilen ailelerin topraklarının işlenmesine yardımcı oluyorlar. Kooperatif borçlar sistemi kuran gerillalar ayrıca yerel tüketimi karşılayacak malları üretmek ve halk ordusunu desteklemek için küçük çaplı endüstriyi yapılandırıyorlar. Halk kuvveti komiteleri yetişkin okuma-yazma programları ve sağlık, hijyen konularında bilgilendirici kampanyaları başlattılar. Polise karşı halkı korumak ve askeri eğitim için yerel milisler ve Halk Ordusu müfrezeleri beraber çalışıyorlar.

Nepal'daki Maoistlerin geniş bir perspektifleri var. Nereye gitseniz gerilla bölgelerindeki insanların; mücadelelerini dünya devriminin bir parçası olarak gördüklerini anlayabiliyorsunuz. Prachanda'ya göre "Nepal küçük bir ülke ve partimiz küçük bir parti. Fakat geniş bir perspek-

tifimiz var. Bizim Halk Savaşı-
mız, dünyayı saracak bir yan-
gın için kıvılcım olabilir."

Petrol Faktörü : Texana Nepal'da

Nepal'da günümüzde petrol
üretimi gerçekleşmemektedir.
Nepal'da 12000 varillik günlük
petrol tüketimi gün geçtikçe art-
maktadır. Bütün petrol yan
ürünlerini (örneğin karoser, di-
zel, jet yakıtı, benzin) ithal eden
Nepal, bu ihracatın çoğunu Hin-
distan'dan gerçekleştirmektedir.

1997'nin ocak ayında yaptığı
açıklamayla Nepal hükümeti,
ülkedeki on tane keşif bölgesin-
de petrol araştırması hakları için
uluslararası teklifleri kabul ede-
ceğini açıkladı. Terai bölgesinde
- Güneyde Hindistan sınırı bo-

yunca devam eden engebesiz
arazilerden oluşan bölge yapı-
lan başlangıç araştırmaları böl-
gede karlı petrol çıkartma po-
tansiyeli olduğunu gösterdi.

Yabancı petrol şirketlerinin
petrol avı için Nepal'a hükü-
met tarafından çağrılışları ilk
değildir. Shell Nepal
1986'dan 1990'a Bitnayer'in
güneyindeki bölgelerde keşif-
lerde bulundu ve hatta bir keşif
kuyusu da kazdı. Fakat 10 yıl-
dır Nepal'da yabancı şirketler
ciddi bir petrol arama faaliye-
tine girişmemişlerdir.

1998 aralığında Texana Re-
sources Company (Texana Kay-
naklar Şirketi) Nepal teklifi ka-
bul edildi ve şirket Nepal'da
petrol arama haklarını kazandı.

ABD/Texas merkezli şirketin
planı, Nepal'ın orta bölgesinde
güney sınırı boyunca -Nepal-
gunj ve Chitwan'da- sismik öl-
çümler yapmaktı. Texana iki
araştırma mahallinde de ofis
kurdu ve ilk değerlendirmelerine
başladı. Ardından 1999 eki-
minde Texana bu iki petrol böl-
gesinin sismik ölçümlerde yar-
dımci olmaları için uluslararası
petrol arama şirketlerine teklif
götürdü.

Hindistan'ın Nepal üzerinde-
ki politik ve ekonomik hakimiyeti
çok eskilere dayanır. Bu ne-
denle, kapitalist/emperyalist
bakış açısıyla, Hindistan'ı Texa-
na petrol projesine dahil etmek
çok mantıklıydı.

İki keşif bölgesi de Hindistan

Bazı hükümet güçleri, orduya Maoistleri yenilgiye uğratmak için tüm sorumluluğu vermenin, monarşinin eline fazla güç vermek anlamına geleceğinden korkuyorlar.

sınırının yanı başındaydı ve sınırın Hindistan tarafındaki bölgesinde Oil and Natural Gas Corporation (ONGC) adlı Hindistan firması petrol arama faaliyetlerine devam etmekteydi.

Financial Express'in bildirdiğine göre ONGC Nepal'da ki Texana projesinin yüzde elli hissesini almak için harekete geçiyordu. Yeni Delhi'deki kademi bir hükümet yetkilisinin ağzından Nepal'daki iki keşif bölgesinin "stratejik öneme" sahip olduğu yönünde ifadeler döküldü.

Nepal'daki petrol arama faaliyetlerinde söz sahibi olmak

için çalışan ABD ve Hindistan'ın tek motivasyonu petrol keşfinden elde edilecek kar ihtimali değildi. Texana ve ONGC, Nepal'daki petrol avının başarılı ve yüksek karlı olacağından bile emin değillerdi. Diğer ülkelerin Nepal'da bulunabilecek olan petrol kaynaklarını kontrol etme ihtimalini bile geçersiz kılmak istiyorlardı.

Hindistan'da çıkan Outlook dergisinin yorumuna göre "Ortak yatırım ABD şirketlerinin bu zor araziye tanınmasına ,ayrıca Amerikan petrol tekellerinin, rakiplerini saf dışı bırakmalarına yardımcı olacaktır."

Aslında Çin ve Pakistan'daki petrol şirketleri de Nepal'daki Texana petrol keşif faaliyetlerine katılmak yönünde ilgi gösterdiler. Hindistanlı bir hükümet yetkilisine göre Çin'den iki (Çin Ulusal Yıldız Petrol Şirketi ve Ulusal Petrol ve Gaz Şirketi) ve Pakistan'dan da bir (Petrol ve Gaz Geliştirme Şirketi) şirket Texana'nın bölgedeki petrol araştırmalarına katılmakla ilgilendiklerini açıkladılar.

Hindistan'ın bölgesel rakipleri olan Pakistan ve Çin, Hindistan'ın kuzey sınırının hemen yanı başında olan bu bölgede faaliyet gösterme fırsatından yararlanmak isteyebilirler. Nepal'da bulunabilecek petrol, Hindistan'ın Nepal üzerindeki hükümrancılığına devam etmesini

sağlayabilir. Böyle bir durumda Texana Hindistan'ın işini kolaylaştırmış olur.

Hindistanlı bir yetkiliye göre, Texana ONGC ile Nepal'daki iki petrol bölgesinin işletme haklarının transferi konusunda anlaşmıştı. Bir başka yetkiliye göre "Nepal'ın Terai bölgesindeki 3 ve 5 numaralı petrol bölgeleri (Texana'ya verilen) IOC-ONGC'nin faaliyette bulunduğu Hindistan Ganga havzasındaki iki bölgeye çok yakınlar. Bu nedenle işletme hakları ONGC'ye geçtiğinde şirket tüm bu bölgedeki araştırmaları sinerji ile birleştirerek maliyeti aşağıya çekebilir."

Texana'nın başkanı Max Mazy "Texana bölgede detaylı bir araştırma gerçekleştirecek. Bu araştırmaya petrol kuyularının kazılacağı yerleri belirlemek de dahil. Nepal'da birinci sınıf hidrokarbon rezervi potansiyeli olduğuna dair güçlü göstergeler var. Umudumuz da bu yönde."

Hindistan'daki kaynakların bildirdiğine göre herhangi bir petrol ve gaz keşfi sonrasında ONGC'nin gerektiğinde boru hattı döşeme ve petrol ihraç etme hakkı var.

2000 yılının mart ayında Nepal'ın başkenti Katmandu'da ABD hükümeti tarafından desteklenen bir konferans yapıldı. Konferansın amacı hızla büyüyen Güney Asya enerji sektö-

malıdır..." buradan üniversitelere ve buralardaki çalışmalarımıza ilişkin hangi sonuçları çıkarabiliriz. Bir kere her şeyden önce kolektif, kendi kendine değil, kitlelere önderlik edecektir. Bu nokta gerçekten önemlidir. Çünkü özelde öğrenci gençliğin mücadelesinde genelde ise devrimci mücadelede olmazsa olmaz, biricik meseledir. Devrim, devrimcilerin önderliğinde kitlelerin savaşımı ile mümkün olacaktır. Bunun ön koşulu ise her şart altında mücadeleyi kesintiye uğratmadan ve yaygınlaştırarak süreklileştirmek ve yetkinleştirmektir. Dolayısı ile kitlelere önderlik bir-kac grupta bir araya gelme, çeşitli eylem ittifaklarına girme ve kitleler adına kendi başına hareket etme olmamalıdır.

Kitle önderi olarak tanımlayabileceğimiz bir kişilik her şeyden önce uğruna mücadele ettiği geleceğin, sınıfsız ve sömürsüz bir toplumun, bir anlamda birey ölçütünde, bugüne bir yansıması olmalıdır. Günümüzün bireyci, bencil ve ayaklar altına alınan tüm insani değerleri karşısında 'özgür düşünce, kolektif yaşam' ilkesiyle özetleyebileceğimiz ahlaklı, yardımsever ve her yönü ile nitelikli bireyler olarak karşı durulmalıdır. Bu durum kitle çalışmasında uyulması gereken bir kural değil, kolektifin bir parçası olan bireyin tüm yaşamı boyunca öncelikli olarak kendi insanlığı, geleceği yani

bir bütün olarak yaşamı için özümsemesi ve sürekli olarak geliştirmesi gereken bir durumdur.

Kitlelere önderliğin anahtar kelimesi 'güven'dir. Kolektifi oluşturan bireylerin en sıradan olarak görülen olaylar karşısındaki tavırları, insan ilişkileri, dünya ve ülke gündemine ilişkin söylemleri, birbirleri arasında gözlemlenebilen tüm ilişkileri, toplumsal statüsü gereği taşıdığı roldeki duruşu (Örneğin öğrenci ise bu konuda ki başarı profili), ani gelişen olaylar karşısındaki tutumları vb. gibi bir bütün olarak çevreye yansıttığı kültür, kitlelerle olan ilişkinin temel dayanak noktalarıdır. Genel bir tanımlama ile 'sol'un içine hapis olduğu ve yeniden üreterek, esasta sağa savrulmalarla kurtulmaya çalıştığı kültürel yozlaşma, ideolojik darlık ve pratik sığılık dünyasında kalmak kitle-kolektif arasındaki aşılması gereken en acil meseledir. Bu dünyadan sıyrılıp sınıflara yönelme, sıradan öğrencilerin arasında olma, çelişmelerini çözümlenme ve en uygun araçla nesnelige müdahale, kolektifin 'kitlelerden kitlelere' öğretisi ışığında tekrar ve tekrar uygulayacağı biricik methodur. Burada kolektifin nicel yönü belirleyici değildir. Kitle ilişkilerinde en azından insani değerlerine sahip çıkabilmiş, kendisine ve çevresine saygısı olan ileri unsurlarla ilişkiler geliştirilmişse örneğin; bir önceki yazımızda bahsettiğimiz bir topluluk

Kitle önderi olarak tanımlayabileceğimiz bir kişilik her şeyden önce uğruna mücadele ettiği geleceğin, sınıfsız ve sömürsüz bir toplumun, bir anlamda birey ölçütünde, bugüne bir yansıması olmalıdır.

ve bünyesinde çıkarılacak bir yaygın faaliyeti rahatlıkla yürütülebilir. Bu faaliyet zamanla hem kolektifi nitel yönden geliştirecek, kamufle edecek hem de rahat hareket imkanları ile hem bulunan alanlarda geniş bir kitleyi kucaklayacak hem de koşullar dahilinde başka fakülte ya da üniversitelere ulaşma imkanı sunacaktır.

'Güven' olgusu salt kitle-kolektif ilişkilerinde öne çıkan bir unsur değil aynı zamanda, yine aynı belirleyicilikle, 'kolektif'in varlığı ve mücadelesinin sürekliliği içinde, kolektifi oluşturan bireylerin birbirleri arasında ayakta tutmaları gereken bir konudur. Türkiye'de ki siyasal ve ekonomik çelişmeler keskinleştikçe, sistemden kopuşlar yoğunlaşmakta ve bu

kopuşların önemli bir bölümü, artarak, sisteme yönelmektedir. Bu yönelimin reformist ya da mace-racı güzergahlarda heder olmasını engelleme ve iktidar perspektifli bir hatta oturtma ideolojik netlik, politik kabiliyet ve hayatın her alanında militan bir duruş, ancak ve ancak ayakları yere basan ve her bir bireyinin asgari düzeyde kendisini ve çevresini değiştirme perspektifini somuta indirgemiş bir kolektifin varlığı ile mümkün olabilir. Kolektifi oluşturan bireyler arasında ya da nesnel sürecin bir ürünü olarak kolektifin bir parçası olmak isteyen insanların (sayıları hızla artan) samimiyeti ve 'güven' olgusunun sınanabileceği biricik yöntem kitle çalışmasında sergilenen pratiklerdir. Kitleden kopuk, kendini gizleyen bireylerin keskin söylemleri hayatın

gerçekleri ile yüzleştiğinde her zaman bozgunla ve hatta işbirliği ile sonuçlanmıştır. Bunun yüzlerce örneği vardır. Bireyin samimiyetinin tek ölçütü, ısrar ve sebat ile en geri kişiliklerle uğraşan önce öğrenci (kitlelerin) olmasını bilen, kendini sorgulayan, açık ve dürüst davranan, çevresini dönüştürme pratiğinde yapabileceği her işi zevkle yapan ve dönüştüren ve toplam olarak kültürel, siyasi ve ideolojik yönlerinin pratikteki değişimi ve üretkenliğidir.

Lenin'den aktaracağımız son tespit şöyle: *"Bu önderler örgütü ne kadar güçlü olursa, harekete katılabilecek ve aktif olarak çalışabilecek işçilerin ve toplumun diğer sınıflarından kimsenin sayısı da o kadar fazla olur..."* Yine kendi açımızdan bu tespiti değerlendirdiğimizde şu sonuca varabiliriz; kitle önderleri bileşkesi olarak 'kolektif' güçlendikçe mücadeleye katılacak sıradan insanların ve öne çıkan bireylerin sayısı da artacaktır. Bu durumun nesnel koşulları mevcuttur. Esas olan hayatının merkezine Devrim Davası'nı alan bireylerin çoğalması, kitlelere ulaşılırken kullanılan araçların nicel ve nitel yönden artırılması ve bir bütün olarak üniversitelerdeki güçlerin sürekliliği sağlanarak yaygınlaştırılmasıdır. Ne kadar çok kolektif varsa

ya da kolektifde yer alan ne kadar çok arkadaş olursa mücadeleye sevk edebileceğimiz kitlenin sayısı da o oranda genişler ve çoğalır. Elbette burada unutulmaması gerekli önemli bir nokta, bu meselenin kendiliğindenci ya da birkaç kafadanın merkezi perspektiften ayrı çıkışları olmaması gerekliliğidir.

Mücadelenin geniş yığınlarla birleşebilmesi ideolojide ısrar ve gerçekliği doğru tanımlama, anlama ve güne uygun araçlarla mümkündür. Bu durumun biricik aracı, yönlendiricisi ve özgül koşullara göre mücadele taktikleri-biçimleri yaratacak olan 'kolektif'tir. Varolanların nitelikleşmesi ve yayılması bugün için esas olandır.

Yine bu süreçte dergideki yazıların tartışmalara taşınması, farklı öneri ya da deneyimlerin tecrübelerin sonuçlarının aktarılması; bir bütün olarak üniversitelerdeki devrimci muhalefetin kitlelerle bütünleşebilmesinin ve iç

muhasebesinin en etkin aracı olacaktır. Sadece kolektiflerde değil dergiyi takip eden çevre ilişkilerinde ve kitlelerde politik tartışmaların, dergi yazılarının tartışılması fikir alınması, başta kolektifi ve Özgür Düşün'ü geliştirebilecek, yetkinleştirebilecek bir yöntemdir.

Okur-Yazarların Kaleminden

DEĞİŞEN ÜNİVERSİTELER VE BİZ

Özgür Düşün Dergisi'nin temmuz ve ağustos sayılarında tartışmaya açtığı üniversiteler hakkında gözlemlerimi aktarmak amacıyla bu yazıyı kaleme alıyorum. Yaklaşık altı senedir İstanbul üniversiteleri merkezli öğrenci hareketi içinde yer alıyorum. Bu zaman süresince, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nde gelişen öğrenci hareketlerini yakından takip etmeye çalıştım. Aktaracaklarım bu gözlemlerimin bir harmanı olacak.

Yükseköğrenim gençliğinin bir başkalaşma içinde olduğu apaçık. Bu başkalaşmanın önemli bir ayağını dünya çapındaki düşünsel karabasan oluştururken, bir ayağını kurum olarak

üniversitelerdeki değişim, bir diğer ayağını devrimcilerle geniş öğrenci kitleleri arasındaki mesafe oluşturuyor.

Düşünsel hegemonya, emperyalizmin saldırıları bilinen, çokça tartışılan bir konu. Öğrenci gençlikle olan ilgisi birey olamama so-

runu olarak karşımıza çıkıyor. Tarihsellikten uzak, günü birlik yaşayan, faydayla dünyayı algılayan bir kuşak oluşturulmaya çalışılıyor. Bu durum bu yazının dolaylı konusu olduğundan, üzerinde durulmayacak.

Üniversitelerdeki Değişimler:

Yükseköğrenim politikalarının öncelikle hayata geçirildiği iki pilot üniversite: İTÜ ve YTÜ. Geçtiğimiz altı seneye bakıldığında bir bütün olarak üniversitelerin önemli bir dönüşüm içinde olduğu görülür.

1996 yılından sonra İTÜ'de İngilizce hazırlık zorunluluğu getirildi. Gerekece 'küreselleşen dünyayı' yakından takip edebilecek donanım kazanılmasıydı. Bu

öğrenim, öğrenciye hiçbir zaman yabancı dilin kendi kaynaklarından eser okuma yetkinliği kazandırmadı. Esas olarak sermayenin iş ortamında gerekliliklerin giderilmesine yönelik bir eğitimi sunulan. Bu durum, başlıca iki sonuca yol açtı: emperyalist kültürle; yaratılan mitlerle kurgulanan bir yaşam. Beslenme alışkanlıklarından, öğrenim dışı zamandan, okunacak kitaplara kadar belirlenmişlik. İkincisi, toplumda eşitsizliklerin kanıksatılması. Yabancı dil bilmenin bilinçlere taşıdığı, insanı hakir gören, halktan 'farklılık' düşüncesi. 1997 yılından sonra YTÜ'de de yabancı dil zorunluluğu getirildi.

Her iki üniversitede, üniversite-sermaye ilişkisinin gelişmesine yönelik çalışmalar başlatıldı. KOSGEB'ler(Küçük ve Orta Ölçekli Sanayiye Geliştirme Birimleri) kuruldu. Bilimsel faaliyetler şirketlerin hizmetine sunuldu.

1990'lı yılların ikinci yarısından sonra her iki üniversitede de not sistemi değiştirilmişti. Bağlı değerlendirme esasına dayanan yeni sistemle, rekabet unsuru baskınlaştı. Her bir öğrenci, daha üste çıkabilmek adına arkadaşlarıyla sürekli bir yarış havasına sokuldu. Kişinin insani değerlere yabancılaşması pekiştirildi.

YTÜ'de yemekhane hizmetleri özelleştirildi. Öğrencinin bir öğün yemek parasına katkısı %20'lerden %60'lara çıkarıldı. İTÜ'de

ise yemek hizmetleri okul tarafından verilmesine karşılık bir öğrencinin yemek fiyatı bir buçuk milyon liradır.

Üniversiteye giriş-çıkış elektronik sistemle kontrol edilmeye başlanmıştır.

Faaliyet yürüten devrimci öğrencilerin niteliği de önemli ölçüde gerilemiştir. Zamanla siyasetler arasında nitelikli polemikler ortadan kalkmış, yerlerini kısır tartışmalara bırakmıştır.

Devrimci-demokrat öğrenciler ilkeli birliktelikler oluşturamamışlar, çok çok eylem birlikteliklerine gitmişlerdir.

YTÜ'de zamanla polislerin yerini alması savıyla Özel Güvenlik Birimi (ÖGB) oluşturulmuş her geçen sene sayıları artırılmıştır. Polisle birlikte, polisin yönlendirmesiyle hareket eden ÖGB, her fırsatta gerilim yaratma çabasıdır. İmkân bulduğunda şiddet uygulamaktan da geri kalmamakta

dir.

İTÜ geniş bir arazi üzerine kuruludur. Önceki senelerde devrimci öğrencilerin faaliyet alanını önemli ölçüde kantarlar oluşturdu. Bu durumun farkında olan rektörlük, kantinleri tek bir merkezde topladı. Devrimcilerin fiziksel ortamı yadırgaması için her türlü lüks kullanıldı. Daha sonra bazı bölüm kantinleri açılınca da eskisi gibi etkinlik merkezi olamadılar.

Görüntüye yönelik çalışmalar artırıldı. Yollara renkli asfaltlar döküldü. Bahçe düzenlemeleri yapıldı. Oturaklar değiştirildi. Benzer değişikliklerin burada sorun olarak gösterilmesinin sebebi bilimsel faaliyet gerçekleştirmek için koşulların yetersiz olmasına karşın (laboratuvarlar gibi) kaynakların savrulmasıdır.

İTÜ'de bir program dahilinde müfredatlar değiştirildi. Bilgisayar destekli, sanal eğitim gündeme alındı. Bu durumdan rahatsız olan onlarca öğretim görevlisi İTÜ'den istifa etti. Muhalif öğretim görevlileri hakkında soruşturmalar açıldı.

YTÜ'de rektörün bir toplantıda söylediği gibi, üniversiteyi kazanan öğrencilerin niteliğinde de önemli değişiklikler oldu. Çoklukla özel okul ya da Anadolu Liseleri mezunları okulun öğrencileri olmaya başladılar. Halk çocukları, birkaç istisna dışında üniversiteye giremez duruma geldiler. Benzer

durum İTÜ için de geçerlidir.

Devrimcilerin Durumu

1996 yılında devrimciler, yukarıda adı geçen üniversitelerde nicelik olarak önemsenecek rakamlarda olmasına karşılık, bugün iki haneli rakamlara inmiş durumdadırlar. Yaratıcılıktan uzak basma kalıplar üzerinde yürütülen ajitasyon çalışmalarını çöküklerle bir sonuç varamamıştır. Sonucu ortaya çıkmayan emek, bir süre sonunda aktivistlerde moral bozukluğu, kendini tekrar eden döngüsel faaliyetler sonunda da mücadeleden kopmaya kadar varmıştır.

Faaliyet yürüten devrimci öğrencilerin niteliği de önemli ölçüde gerilemiştir. Zamanla siyasetler arasında nitelikli polemikler ortadan kalkmış, yerlerini kısır tartışmalara bırakmıştır.

Devrimci-demokrat öğrenciler ilkeli birlikler oluşturamamışlar, çok çok eylem birlikliklerine gitmişlerdir.

Geçen zamanda polis-idare baskısı dönemsel olarak yoğunluğu değişse de sürekli olmuştur.

Soruşturma, uzaklaştırma tehdidi ile tüm güçlülere karşı faaliyet yürüten devrimciler sindirilmeye çalışılmaktadır. Zaman zaman afiş faaliyetlerine müdahale edilmeye kalkılmış, gelen karşı ko-

cekken, uygulanan yanlış politikalar derneği öğrencilerden soyutlamıştır.

Bugün adı geçen üniversiteler için önemli bir sorun da reformist ve revizyonistlerin etkinliklerini önemli ölçüde arttırmış olmalarıdır.

Bu yazının kaleme alınmasındaki amaç gerçekliklerin ortaya serilme çabasıdır. Geçenin en karanlık olduğu vakit aydınlığa en yakın olandır. Bu ülkede eşitsizlik oldukça, eşitsizliğe karşı mücadele yürütenler her zaman olacaktır.

yuşa göre kimi zaman saldırılar artmış, kimi zaman geri çekilmişlerdir.

Yeni başlayan öğrencilerle ilişki geliştirmek için önemli bir araç olan alternatif öğrenci şenlikleri gözden uzaklaşmıştır.

Dönem dönem çıkışlar aransa da orta vadede meyve veren bir çalışma gerçekleştirilememiştir. Kısa vadede kazanımlar olsa da, bu kazanımlar sürdürülebilir değildir. YTÜ'de dernek çalışması bunun açık örneğidir. Kuruluşu ile öğrencilerin öz örgütülüğü olması açısından önemli bir çıkış olabile-

Ancak mücadelenin ileri aşamalarına sıçratılması her daim taktiksel açılımları gerekli kılar. Bu da ancak gerçeklikle sıkı sıkıya örülmüş bir bağla, gelişenin ve eskiyenin ayırımına varmakla mümkündür. Özgür Düşün Dergisi "yolun meşakkatli geleceğin aydınlık" olduğunu bilenlerin ortak mücadelesi, anlamlı emektir. Bu anlamlı emek, er ya da geç hasadını verecektir. Yeter ki biz ısrar etmesini bilelim.

Ahmet Kıvanç

Okur-yazarların kaleminden

PROLETARYA DÜNYA GÖRÜŞÜ VE METODOLOJİSİ: TARİHSEL VE DİYALEKTİK MATERYALİZM

*Uğruna çekilen,
Derttir, minnettir
Senden yana
olduğumuz sebeptir
Kolektif hayat!*
Enver Gökçe

Tarihte her toplumsal sınıfın kendi koşullarına uygun bir dünya görüşü ve metodolojisi vardır. Bu kavrayış dışarıdan bir bilinç ile empoze edilebileceği gibi, o sınıfın kendi dinamiğinin de ürünü olabilir. Tarihsel ve diyalektik materyalist dünya görüşü ve metodolojisi de ezilen sınıfların bilincinde yerini alır. Ezilen sınıfların mücadelelerinin doğru taktik ve stratejilerle

zafere ulaşabilmesi için öncelikle tarihsel ve diyalektik materyalist dünya görüşünü iyice benimsemeli ve onu, böylece değişen koşullara uygun kavrayış metodlarıyla ilerletmeliyiz. Tarihte ilk defa tarihsel ve diyalektik materyalizmi bir disiplin haline getirip, onu proletaryanın hizmetine

sunanlar **Karl Marks** ve **Friedrich Engels**'tir. Her düşüncenin bir tarihsel kökeni olduğu gibi tarihsel ve diyalektik yöntemin de bir kökeni vardır. Marks, bu tarihsel devinimden "diyalektik" algılama biçimini alır; ancak onu dönüştürerek kabul eder. Bütün düşünürlerin kendi

► Marksist yöntemde, bilginin elde edilmesi sürecinde bilgilerden ve ayrıca dolaylı bilgilerden (daha önce kabul görmüş, ispatlanmış bilgiler) yararlanır. Bunlardan en önemlilerden birincisi algı aktidir. Yani olayları, fenomenleri gözlemlemektir.

çağlarındaki koşullardan etkilenmeleri **Marks** ve **Engels**'in ortaya koyduğu düşünce sistematüğinde de görülür. Öncelikle yaşadıkları 19. yüzyıl evrimci (Darwinizm) ve holostik (bütüncül) bakış açılarının hakim olduğu bir yüzyıldır. Marks ve Engels de bu bakış açılarını kullanırlar; ancak ortaya koydukları argümanlar, düşünce ve kavrama yöntemleri diğer kuramlardan çok farklı birer nitelik taşırlar. Bu farklılıklardan en önemli başat özellik Marks'ın toplumu "tarihsel" kavrayışdır. Diğer bütüncül yaklaşımlar, (po-

zitivist, organizmacı, evrimci yaklaşımlar ile kutup teorisyenleri olarak adlandırılan grup) toplumları geleneksel ve modern toplumlar olarak ayırmışlardır, ancak bunların geçiş süreçlerini tam olarak açıklayamamışlardır. Bu süreci anlatan tek düşünür (geleneksellikten modernliğe geçiş) Karl Marks'tır. Marks toplumların gelişim evrelerini ilkel komünal, köleci, feodal, kapitalist ve komünist toplum olmak üzere beş aşamaya ayırır ve bu geçişlerde de hep aynı mantığın yattığını belirtir. Bu mantık, mülkiyet biçimleri ve ilişkileri ile bunun üretim ilişkilerine yansımalarıdır. Bu da ekonomik politik tarzdaki bir yöntemle kavranır. Her toplumun kendi çizgisinde üretim biçimlerindeki farklılıklar, farklı ilerlemeleler doğurur (pozitivizmde tüm toplumlar aynı çizgide ilerler). Marks, farklı toplum tiplerinin nasıl kendi emek örgütlenişlerine sahip olduklarını analiz eder. Bunun için de kapitalist üretim tarzının analiziyle yola koyulur.

Marks'ın bu analiz yöntemine geçmeden önce, onun "diyalektik" açısından **Hegel**'den farklılıklarına değinmekte fayda var: Marks'ın düşünce kökeni Hegel'e dayanır; ancak Marks, Hegel'den aldığı düşünceyi yığurup bambaşka hale getirmiştir. Hegel'in diyalektik yöntemi, şeyler arasında çelişkiler bulun-

duğunu kabul ederken, bunu yalnızca maddenin bir yanı olarak görmektedir, öteki yanı daha önemlidir, yani "Bütün şeyler kendi içlerinde çelişkilidir." ve iç çelişki "Bütün hareketin ve canlılığın köküdür; bu, bir şey ancak bir çelişki içerdiğinde, hareket eder demektir." (Boguslavski, Karpuşin, Rakitov, 1994: 47). Hegel diyalektiğin yasalarını varlıktan değil, bilinçten çıkarır. Hegel'de diyalektik mantıkla özdeştir. Hegel'e göre diyalektik, karşılıklı ilişkiler olgusunun bir etki tepki ilişkisini içerir. Çelişme ilkesi ise, zıtlıkların birarada bulunmasını ifade eder.

Hegel'in diyalektiğine ekonomik etkeni, yani materyalizmi (maddeciliği) ekleyen Marks, Hegel'in diyalektiğini benimsemiştir; ancak Marks, Hegel'in düşünce sistematüğünü ters çevirerek ayakları üzerine oturtmuştur. Hegel, düşünceler arasındaki çatışmayı incelemiştir. Marks ise çatışmayı, uyumsuzluğu bizzat yaşanan dünya içinde bulmuş ve düşüncelerin aslında çatışma ve uyumsuzlıklardan kaynaklandığını ileri sürmüştür. Varlığın (koşulların) düşünceyi (bilinci) belirlediğini savunan Marks, **Kapital**'in **Almanca İkinci Baskıya Sonsöz** (2000)'de diyalektik yöntemini şöyle ifade eder: "Benim diyalektik yöntemim, Hegelci yön-

temden yalnızca farklı değil, onun tam karşıtıdır da. Hegel için insan beyninin yaşam süreci, yani düşünme süreci Hegel bunu "fikir" (idea) adı altında bağımsız bir özneye dönüştürür: gerçek dünyanın yaratıcısı ve mimarı olup, gerçek dünya yalnızca "fikir" dışsal ve görüngüsel (phenomenal) biçimidir. Benim için ise tersine "fikir" maddi dünyanın insan aklında yansımalarından ve düşünce biçimlerine dönüşmesinden başka bir şey değildir" (Marks, 2000; 27).

Diyalektik Materyalizmin Araştırma Yöntemi:

Diyalektik, herhangi bir olgunun, fenomenin bütün görüşleri arasındaki bağımlılığın çözümlenmesini ve birliğini görmek demektir.

Diyalektik dış dünyanın olduğu kadar insan düşüncesinin de genel yasalarının bilimidir.

Diyalektik materyalist araştırma yönteminde araştırma, somuttan soyuta, açıklama yönteminde ise soyuttan somuta gidilir.

Marksist yöntemde, bilginin elde edilmesi sürecinde bilgi akıterinden ve ayrıca dolaylı bilgilerden (daha önce kabul görmüş, ispatlanmış bilgiler) ya-

rarlanır. Bunlardan en önemlilerden birincisi algı aktidir. Yani olayları, fenomenleri gözlemlemektir.

Algılama yoluyla dış dünyanın verileri alınır. İkinci adım ise yeniden düzenleme ya da kurma (inşa) yaparak algı verilerinin sentezine ulaşmaktır. Ancak akla uygun bilgi, algısal bilgiden çıkarılır (Zedung, 1992; 16). Diyalektik bilgi, bilinmesi gereken konunun, olgunun mümkün ol-

duğu kadar çok ilişkisini bilmektir. Bu ilişkiler sonsuzdur, bunun içindir ki bilgi hiçbir zaman tam değildir, her zaman ilişkiseldir. Bir şeyi bilmek demek onu bütün ayrıntıları, çelişkileri ve diğer farklı ilişkileri içinde bilmek, eşdeyişle somutluğunu soyutlayıp (teori) elde edilen soyutlukları yeniden soyutlayarak (pratiğe dökerek) tanımak demektir. Yani teori ile pratik yan yana yürür. Ancak **Lenin** pratiğin teorik bilgiden daha üstün olduğunu çünkü gerçeklikle iç içe olduğunu belirtir.

Nesnel koşulların nesnel tahlillerinden yola çıkan diyalektik materyalizm ontolojik (varlık felsefesi) olarak realisttir. Epistemolojik (Bilgi felsefesi bağlamında) olarak realizmde evrensel, genel-geçer bilgi üretme ve onu uygulama vardır.

Dış dünyadan alınan bilgilerin zihin yoluyla sınanması vardır ki bu sentetik bilgidir. Yukarıda diyalektik yöntemin ilk olarak algılama aktinden hareket ettiğini belirtmiştik; ancak diyalektik materyalist bakış açısı salt duyu organları yoluyla, görünenlerle hareket etmez.

Realizm diğer metodolojilerden (özellikle pozitivizmden) farklı olarak, görünenlerin (fenomen) arkasındaki gerçekliğe (numen) bakar.

Gerçekliğin farklı katmanları vardır. Gerçekliğin bize yansıyan katmanlarını fenomenler (görüngü) oluşturur. Salt tekil olaylar, fenomenler veya olgularla ilgilenenler pozitivistlerdir ancak asıl bilgi bunun altında yatan gerçeklik düzleminde. Bu düzlemde bilinmeyenler yer alır. Diyalektik yöntem, bilinenlerden bu bilinmeyenlere (gerçekliğe) doğru bir yol alır. Marks da bu düşünceyi şu cümlesiyle açık ortaya koyar: "Eğer her şey açık olsaydı

bilim yapmaya gerek kalmazdı.” Diyalektik materyalizmde bilim, bilinmeyene doğru yönelmektir. Bilinmeyenler düzlemindeki gerçeklik yani alttaki yapı, üstteki fenomenin nedenini teşkil eder; ancak diyalektik materyalizmde tek nedene; yani asıl nedene varmak söz konusu değildir. Aksi takdirde bu metafiziksel bir yaklaşım olur.

Marks ve Engels için sorun “diyalektiğin yasalarının doğa üzerinde kurulması sorunu değil, bunları onun içinde bulma ve ondan geliştirme sorunu” idi. Marks ve Engels bir “materyalist” diyalektik ortaya koymuşlardır ki bu diyalektikte, diyalektik yasalar, her şeyden önce gerçek dünyanın (doğanın ve toplumun) gelişmesini yöneten yasalar olarak ortaya çıkarlar, oysa düşünce yasaları bunların insanların kafalarındaki özel yansımalarıdır. (Boguslavski Karpuşin, Raktov, 1994;48). Eğer toplumu, doğayı anlamak istiyorsak, ona onun işleyiş yöntemine uygun bir bakışla bakmamız gerekir. Bu bakış da tarihsel ve diyalektik

materyalist bakış açısıdır.

Diyalektik materyalizm insan ve evren üzerine bütünsel bir kavrayıştır. Parçaların bütün içindeki ilişkileri dışında kendileri olarak anlaşılamayacaklarını, aynı zamanda bütünü de onu oluşturan parçaların dışında anlaşılamayacağını varsayar.

Diyalektik materyalizm her şeyden önce yaşam karşısında bir uygulama tutumudur. Diyalektik materyalizm, bir gün sosyalist toplumu kuracak olan insanın ortaklaşmasını ve özgünlüğünü en yüksek düzeyde gerçekleştirmek için dünyayı değiştirmek isteyen bir sınıfın ideolojisidir. Bu bakımdan proletarya tarihte tam anlamıyla gerçek bir bilince ulaşabilen ya da ulaştırılan ilk sınıf olmuştur.

Diyalektik materyalizm bu yönüyle insanı akla indirgemeyi hiçbir zaman düşünmemiştir. Tarihte proletarya ideolojisinden başka ideolojiler de vardır; ancak maddecî ve diyalektikçi düşünür gerçekliğin ve insanın en çok bilgisine sahip olabilme isteğiyle; her çağın ve kendi çağının

bilimindeki “ideolojik” eğilimlerin bilincine tam olarak varmıştır (Goldmann, 1998;17-23).

Tarihin materyalist kavranışı Marks, Alman İdeolojisi’nde “Biz, yalnız bir tek bilim tanıyoruz, o da tarih bilimidir” (s.38), der. Marks, o dönem incelenen insanlık tarihinin yanlış ideolojiye indirgenliğini ifade eder.

Tarihsel materyalizm, varlığın evrensel yasalarından ayrı olarak, toplumsal gelişmenin özgün yasaları ile ilgilenen felsefi bir alandır. Tarihsel materyalizmin yasaları doğada değil toplumda işler. Toplumsal yasalar da kendilerini yalnızca insan eylemi ile ortaya koyarlar. Tarihsel materyalizm, toplumsal gelişmenin genel yönleriyle, eğilimleriyle ve yasalarıyla ilgilenir. Tarihsel materyalizmde; nesnel ile öznel arasında, ortamla insan arasında, koşullarla niyetler arasındaki karşılıklı ilişki hesaba katılarak, her sorun incelenir ve açıklanır. Tarihsel maddeciliğin neyi incelediği ve niçin onun diğer toplumsal bilimlerden ayrıldığı hususları şöyle sıralayabili-

Marks’a göre toplum gerçekte kalabilen için sadelik ve mücadele ile değişmeyi yaratan zıt güçlerin hareket eden bir dengesidir. Yani sınıf çatışmasıdır. İnsan da diğer türler gibi ya-

şamda kalabilmek için sadece çevreye uyum sağlamakla kalmayıp aynı zamanda kendi amaçlarına daha iyi hizmet edecek biçimde doğayı değiştirmektedir.

C. Darwin

Bütün düşünürlerin kendi çağlarındaki koşullardan etkilenmeleri Marks ve Engels'in ortaya koyduğu düşünce sistematizminde de görülür. Öncelikle yaşadıkları 19. yüzyıl evrimci (Darwinizm) ve holostik (bütüncül) bakış açılarının hakim olduğu bir yüzyıldır.

riz: Birincisi, tarihsel materyalizm, herhangi bir toplumun gelişmesini yöneten genel nesnel yasaları inceler. Bu yasalar insanlığın gelişme evrelerinde farklı dönemlerde farklı biçimler alır. İkincisi tarihsel materyalizm, her zaman toplumsal varlıkla toplumsal bilinç arasındaki ilişkiyi ele alır. Bu, onun tarihin yasalarını, bu yasalara hükmeden bazı gizemli güçlerin insanlar üzerindeki sonuçları olarak değil de insanların eylemleriyle, çoğu kez tarihin genel gidişi ile ortak bir yanı olmayan ama onunla organik bağı bulunan amaçlarına ulaşmak için verdikleri savaşım ile ortaya çıkan tarihsel yasaların sonuçları olarak açıklamasını olanaklı kılar.

Tarihsel maddecilik; tarihin toplumsal örgütlenmenin aşağı

biçimlerinden daha yüksek biçimlerine doğru ilerlediğini ve daha yüksek biçimlere değişimin kaçınılmaz olduğunu, çünkü eski biçimlerin zamanını tamamladıkları ve daha ileri gidişin yolunda engel haline geldiklerini bulmuştur. Kendini tarihsel tanıta, insanlığın deneyimine dayandıran tarihsel materyalizm, özgür emeğe dayanan sömürsüz ve baskısız bir toplumun bir düşünce ya da hayal olmadığını, onun yapısında varolan gelişmenin bir sonucu olduğunu, böyle bir topluma (yani komünist topluma) geçişin tıpkı geçmiş toplumların daha yüksek biçimlere geçişleri gibi kaçınılmaz olduğunu kanıtlamıştır. Bu canalıcı vargı, tarihsel kanıtlar, ekonomik tahliller ve sınıf savaşımının deneyimiyle destek-

lenmektedir. (Boguslavski, Karpuşin, Rakitov, 1994;208-210).

Diyalektik ve tarihsel materyalist metodolojiyi kapitalist üretim tarzına uygulayan Marks, toplumu ekonomi-politik yönüyle inceler. Toplumun sadece malların alınıp satıldığı bir piyasa indirgemeciliğine karşıdır. Marks, kapitalist üretim tarzının temel çelişkilerini ortaya koyar. Marks'ın toplum teorisinde iki yapı (altyapı ve üstyapı) belirleyicidir: Altyapı, üretim araçları, üretim güçleri, üretim ilişkileri gibi ekonomik temeldir. Üstyapı ise din, sanat, felsefe, bilim, ahlak gibi kültür kurumlarından oluşur. Her iki yapı birbiriyle karşılıklı ilişkide bulunmakla birlikte son kertede belirleyici olan alt yapıdır.

Marks'a göre toplum gerginlik ve mücadele ile değişmeyi yaratan zıt güçlerin hareket eden bir dengesidir. Yani sınıf çatışmasıdır. İnsan da diğer türler gibi yaşamda kalabilmek için sadece çevreye uyum sağlamakla kalmayıp aynı zamanda kendi amaçlarına daha iyi hizmet edecek biçimde doğayı değiştirmektedir. İnsanın sahip olduğu potansiyel, aktif insan etkinliği, yani emek ile hem doğayı hem de kendini değiştirir. Bu sosyal yaşama da yansır. İnsan üretirken yalnız değil, sosyaldır. Sosyalleşerek üretir. Sadece maddi değil manevi obje-

ler de üretir. Şeyler, metalar, mallar, insanlar arası sosyal ilişkide anlamlandırılır. Şeylerin, metaların kendi hallerinde bir anlamı yoktur.

Marks'a göre, insanların bir takım ana, temel ihtiyaçları söz konusudur. Bununla birlikte insan tatmin olmayan bir hayvandır. İnsanların birincil ihtiyaçları karşılandığı zaman yeni ihtiyaçlar ortaya çıkar. Böylece yeni ihtiyaçların üretilmesi de ilk tarihi hareketi oluşturmaktadır. O halde insanların ihtiyaçlarının sonu yoktur. Bu ihtiyaçları karşılamak için insanlar düşmanca işbirliği geliştirmektedirler. İhtiyaçlar arttıkça, karmaşık bir hale geldikçe insanlar arasındaki işbölümünün gelişmesi de zorunlu olmaktadır. İşbölümü ise bir toplumu antagonistik (uzlaşmaz) gruplara bölen bir süreçtir. İşbölümü ve özel mülkiyet yabancılaşmanın koşullarıdır. Yabancılaşma üretim sürecinde, üretim örgütlenişindeki farklılaşmadır. İşçi emek gücüne, kendi yaratıcı potansiyeline yabancılaşır. Kapitalizmde emek sermaye ilişkisi vardır. Sermaye

birikmiş emeği temsil eder. Emek ile sermaye arasında bir diyalektik ilişki vardır. Marks, emeğin toplumda nasıl sermayeye dönüştüğünü açıklar.

Bu geçiş üretim ilişkileri yoluyla gerçekleşir. Bir metada içerilen emek gücü emk teorisinde açığa çıkar. Sadece belirli bir zamana ücret ödenir, ancak bundan başka bir de ödenmemiş zaman vardır ki bu da "artı-değer"dir. Kapitalist bundan kar yaparak birikmiş sermaye yaratır. Sermaye de böylece bi-

rikmiş emekten oluşmuştur.

İnsanlar bu sömürü biçiminin varolan toplumun işleyişine müdahale edilemeyeceğini düşünürler. İnsanların böylece pasifleşerek, toplumun işleyişine ayak uydurmak zorunda hissetmeleri "fetişizm"dir. İnsanlar arası ilişki kapitalizmde şeyler arası ilişkiler gibi görünerek "şeyleşme" yaratılır. Bütün bun-

lar egemen sınıfın ideolojisi ile pekiştirilir.

Egemen sınıfın düşünceleri bütün çağlarda, egemen düşüncelerdir, başka bir deyişle, toplumun egemen "maddi" gücü olan sınıf, aynı zamanda egemen zihinsel güçtür. Maddi üretim araçlarını elinde bulunduran sınıf, aynı zamanda zihinsel üretimin araçlarını da emrinde bulundurur, bunlar o kadar birbirinin içine girmiş durumdadırlar ki kendilerine zihinsel üretim araçları verilmeyenlerin düşünceleri de aynı zamanda bu egemen sınıfa bağımlıdır (Marks, 1999; 75). Marks, ideolojileri bir çarpıtmalar ve hatalar zinciri olarak görür. Egemen sınıf ideolojisiyle, bu düşünceleriyle

kendi çıkarını halkın çıkarıymış gibi sunar.

Kapitalist üretim tarzının ebedi olarak görülmesi ideolojik bir çarpıtma olarak görülür. Bunun doğallaştırılması "sahte bilinçlenme"nin bir sonucudur. Bunu yıkacak olan da yine bu sahte bilince sahip olan proletaryadır. Proletaryanın yani sömürmenin "kendiliğinden sınıf-

tan" kendisi için sınıfa geçmesi mümkündür. Bunu da "praksis" (bilinçli eylem) vasıtasıyla yapacaktır. Bu bilinci verecek olan da komünist bir devrimci yapılarıdır.

Kapitalist toplumun dönüşümüne uğraması, bu toplumun ekonomik temelini değişmesini yani üretim ve mülkiyet ilişkilerinin; işin (emeğin) organizasyonunun ve toplumsal işbölümünün değişikliğe uğramasını gerektirir. Bu değişikliği yapacak bir proletarya partisini kadrolarının da yukarıda belirtmiş olduğumuz diyalektik ve tarihsel materyalist dünya görüşünü içselleştirip, bunu hayatın her alanında uygulanabilir hale getirmesi gerekir.

Marksizm, toplumun bir bilimi ya da bir sosyoloji kuramı değildir. Marksizm, praksis felsefesiyle kendi kendine yeterliliği olan bir bilimdir. Marksizmin kapitalist üretim tarzına yönelik analizlerin sistem içerisinde sadece eleştirel-muhafazakar bir kimlikle kullanılması reformist ve revizyonist bir tutumdur.

"Marksist felsefenin, diyalektik materyalizmin iki belirleyici özelliği vardır: biri, sınıfsal oluşu, diyalektik materyalizmin proletaryanın hizmetinde bulunduğunu açıkça ilan etmesi, diğeri ise uygulanabilir oluşu yani teorisinin pratiğe bağlılığı üzerindedir" (Zedung,

1992; 9-10). Bu noktada doğruluk toplumsal pratik içerisinde ölçülebilir. Gerçeklik, pratikle doğrulanabilen ve doğrulanabildiği oranda geçerli olan bir değerdir ki bu doğrulamayı da ancak bilimsel deneyler ve gözlemler başarır. Pratikte teori, kendi diyalektik oluşmaları içinde birbirlerini etkileyerek ve doğrulayarak gelişebilirler. Bütün gerçek bilgi doğrudan deneyimlerden ve dolaylı bilgilerden gelir. Bilgi edinmek isteyen, dünyayı tanı gerçeği değiştirme pratiğine bizzat katılmalıdır. Armudun tadını bilmek isteyen, armudu yiyerek, değiştirmek zorundadır. Devrimin teorisini, yöntemlerini bilmek isteyen devrime katılmak zorundadır (Zedung, 1992;13).

Proletaryanın hizmetinde olan diyalektik ve tarihsel materyalizmin dünya görüşünü ve bilimsel metodolojisini benimseyebilmek, onu özümseyebilmek ancak proleter devrimci saflarda mücadele ederek kazanılabilir. Marks'ın "Her insan yaşadığı hayat tarzına uygun düşünür." ifadesi bunun tek ölçütüdür. Aksi halde burjuva yaşam tarzını benimseyip, reformist bir tutum takınarak diyalektik ve tarihsel materyalizmi savunur görünmek, her şeyden önce bu yöntemin doğasına aykırıdır. Diyalektik materyalizm dogmatik bir düşünce sistemi değildir;

pratik içinde gelişen ve kendi kendine yeterliliği olan başlı başına bir bilimsel metodolojidir. Bu metodoloji pratikte, buna hakkını veren devrimcilerin felsefi bir bilimdir. Bu bilimsel çabanın ilerleyebilmesi devrimci tavırlarla koşutluk gösterir.

FERHAT ERDEM

KAYNAKÇA

BOGUSLAVSKI, Karpuşin, Rakitov (1994) Diyalektik ve Tarihsel Materyalizmin Abecesi (Çev: Vahap Erdoğan) 3. Baskı Ankara Sol Yayınları

GOLDMANN, L. (1998) Diyalektik Araştırmalar (Çev: Afşar Timuçin Mehmet Sert) 2. Baskı İstanbul, Toplumsal Dönüşüm Yay.

HANÇERLIOĞLU, O. (1997) Felsefe Sözlüğü 5. Baskı Remzi Kitabevi

LEFEBVRE, H. (1996) Marks'ın Sosyolojisi (Çev. Selahattin Hilav) 3. Baskı İstanbul SORUN Yay.

MARKS, K; ENGELS, F (1999) Alman İdeolojisi (Feurbach) (Çev. Savim Belli) 4. Baskı Ankara, Sol Yay.

MARKS, K (2000) Kapital 1. Cilt (Çev. Alaattin Bilgi) Ankara Sol Yay.

ZEDUNG, M (1992) Teori ve Pratik (Çev. N. Solukçu) 10. Baskı Ankara Sol Yay.

Öykü

TUTKU

Çağlar Güneş

Daha çocukluğundan beri en çok ilgisini çeken babası ve amcalarının ev sohbetleriydi. Sabırsızlıkla bekliyordu büyümeyi, babası "boyun bu tüfkle bir olunca seni de ava götüreceğim" diyordu. Zaman hızlı geçti, Ahmet'in boyu tüflegin iki katı oldu. Ama av tutkusu da boyuyla birlikte uzadı. Artık iş gücü sahibi olmuştu fakat tüm boş zamanlarında özel yaptırdığı oluklu mavzerini kapığı gibi avlıklara koşuyordu. Kurt, ayı, tilki, fare ne görse vuruyordu. Yaşlı amcası daha çocukluğundan beri, bu av sevdasına karşıydı. Şimdi de fırsat buldukça Ahmet'i karşısına alıyor, "Oğul yuva yıkanın yuvası olmaz, ocağ söndürenin ocağı söner, hayvanlara kıymaktan vazgeç artık, can almak Allahın işi, başına bir fenalık getireceksin, bizi de yakacaksın kendin de yanacaksın" diye nasihat ediyordu. Ama ne fayda ki bir kurt girmişti Ahmet'in yüreğine, artık iş av olmaktan çıkmış, tutkuya, bağımlılığa dörmüştü. Öldürdükçe var oluyor, öldürdükçe yaşıyordu kendisi.

Bu tutku mizacına da yansımış Ahmet'in. Kahveye her indiğinde falanca dağdaki ayıyı nasıl vurduğu ya

da bağazda yakaladığı keçiyi nasıl uçurumdan yuvarladığı üzerine saatlerce konuşuyor, akranları ise onu kızdırmak için inanmamış gibi "Hadi canım, hiç böyle olur mu" dedikçe Ahmet daha da hırslanıyor hatta dönem dönem birileri ile kapıştığı da oluyordu. Birgün yine kahvede otururken ansızın içerisi jandarmalarla doluverdi. Köylü böylesi bir duruma çokça da alışkın değildi. Dönem dönem asker köylerine uğradı ama hiç bu kadar kalabalık geldiklerini görmemişlerdi. Komutanları olduğu her halinden belli olan hafif şişman asker katı sesiyle konuşmaya başladı.

"İlimiz sınırları içerisinde bölücü ve yıkıcı emelleri olan ve dış devletler tarafından desteklenen bazı terörist faaliyetlerin gelişip güçlenmek istediği istihbaratını aldık. Elbetteki yüce milletimiz ve devletimiz böylesi üç beş çapulcuya papuç bırakmayacaktır. İlçe sınırına yakın bazı köylerde ve civar yaylalarda bu teröristlerin faaliyetlerini tespit ettik, buraya da gelmeleri durumunda hemen bizi haberdar edeceksiniz. Onlara destek olma gafletine düşenlerin sonu hayırlı olmaz şimdiden söyleyeyim. Şimdilik iyi ak-

şamlar, muhtar sende gel biraz konuşalım."

Muhtarı da alarak çıktı askerler kahveden. Köylüyü hararetle bir tartışma almıştı, kimisi bir bu bela eksikti darkan, kimisi de dertsiz başımıza dert almayalım iki tarafa da karışmayız olur biter diyordu. Demirci Recep ahıdı,

-Ben aşağı köye patos tamine gittiğimde onlar kendi aralarında konuşuyordu. Öyle kötü insanlar değilmiş, hatta bu yörenin çocuklarında çokcaymış işlerinde.

Bir ara kahvedekilerden biri Ahmet'e laf etti:

-Eee Ahmet senin av sevdası da buraya kadarmış, bu adamların gelmesine en çok sevenin herhalde yörenin kuru kuşu olacak.

Kahveyi kahkahalar kapladı bir anda. Ahmet parlayıverdi:

-Ben anlamam arkadaş, eğer onları da görürsem Allah yarattı demem vururum!"

Bu sözler buz gibi esti kahvede, Ahmet ceketini alıp kahveden çıkarken, Recep de peşi sıra gitti. Hem yürüyorlardı hem de Recep konuşuyordu:

-Bak Ahmet, herkesin içinde demedim ama bu çocuklar yabancı değil, bizim canımız çiğerimiz. Onun için bu av sevdasına bir cahillik edip onlara zarar vermeyesin, sana da yazık olur sonra...

Aradan bir hafta geçmişti, Ahmet aldığı altın sarısı mermileri fişekliğine yerleştiriyordu. Kömür karası aluklu mavzerini aldı eline, sonra bir güzel yağlayıp taktı omuzuna ve koyuldu yola. Yürürken aynı zamanda söylüyordu:

-Neymiş efendim bizim çocuklarımız, ulan babanın oğlu mu? Adam olanın dağda işi ne, ayı mısın, kurt musun hemşerim dağda gezersin.

Av onun için yaşamdı, ne vurduğu önemli değildi. Öldürdükçe yaşıyordu, öldürdükçe kendine biçtiği tannılık payesi pekişiyordu. İşte geyik yotoğuna gelmişti. Ot ve çalılarla kamufle ettiği mevzisine yerleşti ve tüfeğini omuzuna dayayıp beklemeye başladı. Şafak yeni yeni sökmekteydi, birazdan geyikler pınardan su içmeye gelirdi. Az mı geyik, ayı vurmıştu buralarda. Ama civardaki tek su kaynağı burada olduğu için hayvanlar bu ölüm tuzağına zorunlu olarak giriyorlardı. Ama neredeyse güneş tepelenmiş takat pınara uğrayan almamıştı. Bu durum Ahmet'i germiş; nerde bu allahın belaları diye içten söylenir almıştı. Neredeyse karanlık çökmek üzereydi ki, ormanda bir hışırtı başlamıştı. Kesin geyiktir diye düşündü, ses gittikçe yaklaşıyordu. Ahmet nefesini tutmuş, gelecek avı kaçırmamak için bir taş gibi sabitlemiş kendisini. Gözleri nişangahla, arpacığın üzerinden bakıyordu sesin geldiği yere. Ama ne ayı ne de kurttu gelen. Bu askerin bahsettiği terö-

ristlerdendi. Çok düşünmedi, öldürme tutkusu emrini vermişti çünkü. Bastı tetiğe, ilk kurşunda yıkılmıştı suya yanan. Arkadan başka sesler de duyulmaya başlamıştı. Geri çekilmeden son bir kere baktı 'avına'. "Manuel yoldaş vuruldu" diyordu biri. Ama hiç de yabancı değildi bu ses. İşte yürüde seçiliyordu. Şahre gitti denilen Recep'in kardeşiydi bu. Telaşla köye döndü.

Yüzünün rengi karmıştı, annesine "Benim eşyalarımı topla bir süre gitmem gerek." dedi. Yaşlı kadın birşey anlamamış ama denileni yaptı. "Dayıngillerin köyüne gidiyorum, ama babamın oğlu da gelse, beni biraz seviyorsan ve yaşamamı istiyorsan söyleme, ben sana haber gönderirim. Köylülere de büyük şehre gitti amcası ona güzel bir iş bulmuş dersin." diyerek çıktı gecenin karanlığında yola.

Tüm yaşananların üzerinden neredeyse bir yıl geçmişti. Bu zaman zarfında Ahmet ne köyüne gitmişti ne de bir akrabıyla görüşmüştü. Vurduğu insanın iç çatışmasını yaşamaktaydı. "Zaten gavurmuş, Manuel diye Türk ismi mi olur, Recep'in kardeşi de onlara kanmış demek ki, halbuki üniversitede okuduğunu söylüyorlardı." diye kendini avututmaya çalışıyordu. Tüm bu iç çatışmanın yanında onu en çok zorlayan avdan mahrum kalmasıydı. Sevgilisini özler gibi mavzerini özlüyordu. Bir ara dayı oğlunu sanki halasını ziyarete gidiyormuş gibi köye göndermiş ve gizlice mavzerini almıştı. Artık hiçbir şey onu tutamazdı, zaten dayısının köyü onların köyünden çok uzaktı rahat rahat avlanabilirdi. Fişekliğini altın sarısı mermilerle doldurdu yine ve ton at-

madan yola koyuldu. Bu köyün arazişi kendi köylerine göre daha sarptı böyle yerlerde ayı da keçi de bol oluyordu diye düşündü. Yüksekçe bir yerden mevzi alacağı iyi bir kaya buldu aşağısı yabancı armut ve aluç ağaçlarıyla doluydu. Homurdanarak bir ayı ve küçük yavrusu kısa süre sonra ağaçların dibinde bitiverdiler. Ayı sonra yüreğinde vücudunun tüm hücrelerini soran o tanılaşma duygusu belirivermişti yine. İki kurşunla yıktı anne ve yavruyu yere. Mevzisinde çıkıp yanlarına doğru kendinden emin bir şekilde yüremeye başladı. Cıvırdı duyduğu bir homurtu üzerine arkasına döndü ama geç kalmıştı. Erkek ayının vurduğu takat ile kendi bir tarafa mevzeri bir tarafa savrulmuştu. Korkuyla bağırmağa, etraftan yardım istemeye koyuldu. O sırada ayı onu kolundan yakalamış ve çevirmeye başlamıştı bile. Ayı, öldürücü darbeyi vurmak için ayakları üzerine dikildiği anda, birbiri ardına gelen kurşunlarla yere serildi. Tüfekli adam Ahmet'e yaklaştı.

-“İyi misin arkadaş?”

“Evet evet sağol.” dedi sevinçli Ahmet.

O sırada arkadan gelen diğeri silahlılardan biri: “Her şey yolundam Manuel yoldaş” dedi.

Bu ismi duyar duymaz Ahmet'in yüreği sıkıştı, soluğu kesildi, beti benzi attı, bir çuval gibi yere yığıldı. Silahlılardan daktör olduğu anlaşılan biri Ahmet'e yaklaşıp yokladığını “ölmüş” dedi. “Halbuki az önce çok iyiydi, ne oldu bir anda bu adama?” dedi Manuel. “Korkudandır belki dedi bir diğeri.”

*Mücadele
Tarihinden*

MAOİST ÖNDER NAGALINGAM SANMUTGATHASAN

**"1939'da Komünist
oldum ve bir daha
asla ardıma bakma-
dım."**

N. Sanmugathasan

Seylanlı Maoist önder Nagalingam Sanmugathasan 1919 yılında doğdu. Devrimci harekete Colombo Üniversitesi'nde öğrenci iken katıldı (1939-1940). Seylan Sendikalar Federasyonunun önderi oldu, 1947 ve 1953 genel grevlerine önderlik etti. O zamanlar sömürge olan Seylan'da gerçek bir Komünist Parti kurma mücadelesine katıldı. Ülkenin sol hareketine egemen olan Troçkistlere karşı mücadele verdi. 1943 yılında kurulan Seylan Komünist Partisi'nin (SKP) üyesi oldu.

Nagalingam Sanmugathasan Mao ile birlikte

SKP'nin parlamentocu ve ekonomist bir önderliği vardı. Yine bu önderlik Kruşçev revizyonizminden yana saf tutuyor ve Stalin'e burjuva saflardan yapılan saldırılara ortak oluyordu. Sanmugathasan önderliğinde komü-

nistler iki çizgi mücadelesinden zaferle çıkarak, bu tutumu tersine çevirdiler.

Seylan'daki devrimci mücadeleye önderliğin yanında, ülke üzerinde etkisi olan Hindistan'da da devrimci mücadelenin gelişimi

icin çaba harcadı. 1963 Çin-Hindistan çatışmalarında Hindistan Komünist Partisi önderliğinin düşüğü, devletin yayılmacı amaçlarını destekleyen şovenist tutuma karşı çıktı, pek çok yazı kaleme aldı. Hindistan'da, 1967 Naksalbari ayaklanması patlak verdiğinde, Hintli Maoistlerin halen önemli referanslarından olan "Hindistan Devrimi'ni Sadece Mao Zedung Düşüncesi Zafere Götürebilir" adlı makaleyi yayınladı.

O, Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin şevkli bir savunucusuydu. BPKD sırasında Çin'i iki kez ziyaret etti, Mao Zedung'la görüştü, binlerce Kızıl Muhafıza hitap etme onurunu kazandı. Mao Zedung ve ÇKP'nin diğer devrimci önderleriyle birlikte "Mao Zedung Düşüncesi'nin Parlak Kızıl Bayrağını Yükseklerde Tut!" adlı broşürü hazırladı. Tüm dünyada dağıtım yapılan bu yayın, Mao Zedung'un öğretilerinin yaygınlaştırılmasına yardımcı oldu.

Sanmugathasan'ın önderliğinde SKP, 1969'daki 9. Kongresi'nde, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesini ve Büyük Proleter Kültür Devrimini savundu. Bu savunuyu teoride kalmadı ve SKP, Yeni Demokratik Devrim hedefiyle Halk Savaşı stratejisine göre yeniden inşa edildi.

1971'de tutsak düştü, bir yıl cezaevinde tutuldu.

1976'da Mao Zedung'un ölümünü takiben Çin'de yaşanan

darbeden sonra, yeni revizyonizme karşı çıktı. Enver Hoca Mao Zedung Düşüncesi'ne saldırdığında, diğer birçokları sallanırken sağlam bir Maoist tutum takındı.

Çin'deki BPKD'nin etkisiyle ileriye atılan devrimcilerle, daha önceki savaşılarda ileri atılmış devrimciler arasında canlı bir bağ oluşturan kişilerden birisiydi. Devrimci Enternasyonalist Hareket'in (DEH) oluşturulmasına yol açan ML Partilerin Birinci ve İkinci Konferanslarının her ikisine de katıldı. SKP sağlam bir Maoist birlik yaratmak için, DEH'in oluşum sürecinde önemli rol oynadı, kurucu üyelerden biri oldu.

Seylan Komünist Partisi'nin 1991'deki önemli konferansına sağlık durumunun elverişsizliğine karşın şahsen çağında bulunarak katıldı. Bu konferansa önderlik etti, yeni bir önderlik nesli oluşturulması için çaba harcadı. Bu konferansta Seylan Komünist Partisi, adına, Maoist ibaresi ekleme kararını aldı.

Kamuoyuna açık san faaliyeti, Peru'daki Halk Savaşı'nın etkin bir destekleyicisi olarak, kurucularından olduğu "Dr. Abimael Guzman'ın Hayatını Korumak İçin Acil Enternasyonal Komite"nin Londra'daki ilk basın toplantısında konuşma yapmak oldu. 1993'te İngiltere'de, doğal nedenlerden yaşamını yitirdi.

*Mao Zedung Düşüncesi'nin Parıldayan Kızıl Bayrağı

Yoldaş Mao Zedung'un Marksizm-Leninizm'in Gelişmesine Yaptığı Katkı

(Kazanılacak Dünya dergisinin 19. Sayısından (1993 alınmıştır.)

Şimdi de Mao Zedung'un önemli felsefi makalesi "Çelişk Üzerine"yi ele alıp yakından inceleyelim. Bu makale 30 yıl önce kaleme alınmıştır. Makalede Yoldaş Mao Zedung, Marksist-Leninist diyalektiği yaratıcı bir şekilde sergilemektedir. Makaledeki ilk cümleyi ele alalım: "Nesnelerdeki çelişki yasası, diyalektik materyalizmin temel yasasıdır." Bu soru derece derin bir açıklamadır. Kısa bir cümledir ama izah edilmesi bir gün sürer.

Basitçe bu yasa, hareketin maddenin her biçiminde doğa olarak varolduğu ve hareketin yani gelişmenin, daima varolan çelişkilerin gelişmesi ve çatışmasının bir sonucu olarak yer aldığı; bundan da öte, her çelişkinin farklı yönleri içinde hem birliktir hem de mücadelenin varolduğu ve çelişkilerin gelişmesi süreciyle, bir nesnenin ya da olgunun zıttına dönüştüğü anlamına gelir. Dolayısıyla Yoldaş Mao Zedung, bir cümle ile diyalektik materyalizmin temel yasasını izah etmektedir.

Marksist diyalektiğin son derece sistemli bir sergilenişi, bilimsel sosyalizmin kurucularından Engels'in en ünlü eserlerinden biri olan "Anti-Dühring"de bulunabilir. Bu çok önemli bir kitaptır, çünkü Dühring tarafından sürekli ya-

yılmaya çalışılan yanlış görüşlerin tüm biçimlerini çürütür. Dühring'in en önemli hatası, çelişki yasasını yadsımı olmasıdır. Dühring, çelişkilerin suni olduğu görüşündeydi. Engels Dühring'in bütünsel bir eleştirisini yaptı ve yanlış görüşlerini çürüttü. Engels, çelişki yasasının, maddenin objektif bir yasası olduğunu tesis etti. Hareketin çelişki olduğunu, yani nesnelere özlelerinde varolan çelişkilerden dolayı hareket ettiklerini

ve geliştiklerini ve çelişki yasası dediğimizde zıtların birliği yasasını kastettiğimizi söyledi.

İşte bu yüzden Yoldaş Mao Zedung, çelişki yasasını, sadece diyalektik materyalizmin yasalarından biri olarak değil, en temel ya-

sası olarak izah eder. Makalesinin ikinci cümlesinde, Yoldaş Mao Zedung, Lenin'den şu alıntıyı verir: "Gerçek anlamıyla diyalektik, nesnelere bizzat özündeki çelişkinin incelenmesidir." Dolayısıyla, çelişkiler yasasının, yani zıtların

birbirlerine yol açıklanması yasası, (2) Zıtların birliği yasası, (3) Yadsınmanın yadsınması yasası.

Hegel tarafından ortaya konulan diyalektiğin üç temel yasası bunlardı. Marks ve Engels, Hegel'in bu üç temel yasasını tanıyıp

teyit ettiler, ancak sırasını tersine çevirip düzelttiler.

Hegel bu üç yasayı objektif diyalektiğin değil, sübjektif diyalektiğin yasası olarak sunmuştu. Yani bu yasaları objektif nesnelere özüne ait olarak değil, sadece insanın düşüncelerindeki mantığa ait olarak görüyordu. Bir başka deyişle, Hegel diyalektiği idealist bir bakış açısından yorumluyordu.

Ancak Marks ve Engels'e göre, çelişki yasası, zıtların birliği yasası, objektif nesnelere

özünde varolan bir yasadır, oysa insanın çelişki üzerine bilgisi, insanın düşüncesinin objektif yasasının bir yansımasından ibarettir. Dolayısıyla Marks ve Engels, Hegel'e taşlama yapmışlar, onun gerçeği baş aşağı durdurduğuna

birliği yasasının, diyalektik materyalizmin en temel yasası olduğunu kavramamız çok önemlidir.

"Mantık Bilimi" adlı kitabında, filozof Hegel, diyalektikte üç temel yasa olduğunu belirtmişti. Bunlar (1) Nicel ve nitel değişikliklerin

işaret etmişlerdir.

Marks ve Engels bu durumu tersine çevirerek, bu diyalektik yasalarının objektif nesnelere özünde mevcut olduğunu belirttiler. Bu, Engels tarafından "Anti-Dühring'de ve "Doğanın Diyalektiği"nde açıklığa kavuşturuldu.

Lenin'in döneminde yeni bir gelişme baş gösterdi. Diyalektiğin üç yasasından hangisinin daha önemli olduğu sorunu gündeme geldi. Yoldaş Mao Zedung makalesinin üçüncü cümlesinde, Lenin'in "Diyalektik Sorunu Üzerine" adlı makalesinden söz eder ve şuna işaret eder: "Lenin sık sık bu yasaya (yani çelişki yasasına) diyalektiğin özü olarak değinir; diyalektiğin çekirdeği olarak da değindiği olmuştur."

Lenin, bu yasanın diyalektiğin çekirdeği olduğuna işaret ettiği halde, bu çekirdekle diyalektiğin diğer iki yasası arasındaki ilişkiye işaret edecek kadar yaşamadı.

Daha sonra, SSCB'deki felsefe

çevreleri bu konuları ele aldıklarında söz konusu üç yasaya işaret ettiler ancak bunları farklı bir sıraya koydular. Şu sıraya koydular: 1) Zıtların birliği yasası, 2) Nicel ve nitel değişikliklerle ilgili yasa, 3) Yadsınmanın yadsınması yasası

SSCB'de uzun zaman kullanılan formül buydu. 1938'de SBKP(Bolşevik)'in Kısa Tarihi'nde, Stalin diyalektik metodun dört ögesini sundu: 1) Her olgu birbiriyle ilişkili ve birbirine bağımlıdır, 2)Her madde bir devinim, hareket ve gelişme sürecindedir, 3)Nicel değişiklikler, nitel değişikliklere yol açar, 4)Her şey zıtların mücadelesi temelinde gelişir.

Dolayısıyla Stalin, zıtların birliği ve mücadelesi yasasını ilk yerine son sıraya koydu. SSCB'deki felsefe çevreleri diyalektiğin üç yasasını ele aldıklarında, ya da Stalin diyalektik metodun dört ögesi hakkında yazdığına, her ikisi de, çelişki yasasını-zıtların

birliği yasasını, diyalektik materyalizmin temel yasası olarak ele alacaklarına, diğer yasalarla eklemlenme konuma koyuyordu.

Yoldaş Mao Zedung, Marksist-Leninist diyalektiğin yasalarını sistematik olarak incelemiş ve Lenin'in "Diyalektik Sorunu Üzerine" eserinde bulunan tezini geliştirmişti. Yoldaş Mao Zedung, nicel ve nitel değişiklikler hakkındaki yasayı ya da yadsınma yasasını inkar etmiyor. Engels tüm bunları, Anti-Dühring'de ele almıştır. Ancak Mao Zedung'un berrakça işaret ettiği, bu yasaların içinde en temel yasanın çelişki yasası, zıtların birliği yasası olduğudur. Bu şekilde Mao sorunu monist bir şekilde ortaya koymuştur. Bu üç temel yasayı paralel bir şekilde ele alan teorisini çürütmüştür.

Örneğin, Stalin diyalektik metodun ikinci ögesinin hareket veya gelişme yasası olduğunu söylüyor. Aslına hareket veya gelişim çelişkinin özünde vardır ve Engels buna Anti-Dühring'de "hareket kendisi çelişkidir" diyerek işaret etmiştir. Eğer çelişki yasasını yani zıtların birliği yasasının, diyalektik materyalizmin en temel yasası olduğunu kavrarsak, o zaman, diyalektiğin tüm diğer yasalarının bu temel yasadaki kaynağına landığını anlayabiliriz.

Dolayısıyla açıktır ki, çelişki yasasının-zıtların birliği yasasının birincilliğini tesis ederek, Yoldaş Mao Zedung, Marksist-Leninist

felsefeyi ve diyalektiği yaratıcı bir biçimde geliştirmiştir.

Mao Zedung'un "Çelişki Üzerine" adlı makalesi, onun Marksist felsefeye en önemli katkısı olmasına rağmen, Mao Zedung Marksist felsefeyi bir dizi diğer noktada daha geliştirmiştir.

Yoldaş Mao Zedung'un bir diğer önemli felsefi eseri, "Halk Arasındaki Çelişkilerin Doğru Ele Alınması"dır. Bu eserinde, Mao Zedung düşmanla aramızdaki çelişkilerin nasıl ele alınacağı soruna değiniyor. Farklı özelliklere sahip çelişkilerin nasıl birbirine dönüştürülebileceği teorisine de değiniyor. Mao Zedung aynı zamanda Parti içerisinde farklı görüş ve düşünceler arasındaki mücadelenin nasıl ele alınacağını izah etmek için de çelişki yasasını kullanıyor.

Yoldaş Mao Zedung, "Çelişki Üzerine" adlı makalesinde şuna zaten işaret etmiş bulunuyordu: "Çeşitli düşünceler arasında muhalefet ve mücadele Parti içerisinde sürekli olarak yer alır; bu, sınıflar arasındaki ve toplumda yeni ile eski arasındaki çelişkinin Parti'de yansımasıdır. Parti içinde çelişki olmasaydı ve bunları çözmek üzere ideolojik mücadeleler olmasaydı, partinin yaşamı sona

erirdi."

Yoldaş Mao Zedung, parti içindeki muhalefet ve farklı düşünceler arasındaki mücadeleyi izah etmek için, çelişki yasasını, zıtların birliği yasasını ilk kez burada kullanmıştır. Bu, Marksizm-Leninizm'in yaratıcı bir şekilde geliştirilmesidir.

Geçmişte, ÇKP'nin tarihinde ve diğer partilerdeki bazı yoldaş-

Yani, çelişkilerin evrensel olduğunu ve Partinin dışındaki çelişkilerin yansıması olarak partinin içerisinde de varolacaklarını kavramıyorlardı.

lara saygı yüzünden, Komünist Partisi içinde muhalefete ve farklı düşünceler arasındaki mücadeleye karşı tavır konusunda yanlış görüşler hakimdi. Bazı yoldaşlar, Parti dışındaki olguları ele aldıklarında çelişki yasasını itiraf ediyorlardı. Ancak Parti içerisinde çelişkili görüşlerle karşılaştıklarında, diyalektik metodu kullanıyorlar, bunun yerine metafizik yaklaşımı kullanıyorlardı. Yani, çelişkilerin evrensel olduğunu ve Partinin dışındaki çelişkilerin yan-

sıması olarak partinin içerisinde de varolacaklarını kavramıyorlardı. Dolayısıyla, bu yoldaşlar Parti içinde çelişkiler ve mücadelelerle karşılaştıklarında bunun korkunç ve çok kötü bir şey olduğunu düşünüyorlardı.

Yoldaş Mao Zedung, böylesi metafizik bir yaklaşıma cevap olarak çelişkinin evrenselliğine, dolayısıyla muhalefetin ve farklı düşünceler arasındaki mücadelenin Parti içerisinde de sürekli yer alacağına işaret etti. Bu garip bir şey değildi, çünkü dışındaki sınıf çelişkilerinin ve Parti içerisinde eski ile yeninin arasındaki mücadelenin bir yansımasıydı. Eğer bu çelişkilerin ve bunları çözmek için girilen ideolojik mücadelelerin Parti içindeki varlığı son bulsaydı, o zaman bizzat Parti'nin yaşamı son bulurdu.

Ve ancak Parti içi mücadelenin bu önünü ve bunun her yaşayan ve gelişen Parti için kaçınılmaz olduğunu kavradığımız takdirde, ÇKP içerisinde Liu Şao-şi ve uşaklarına karşı gelişen mücadeleyi kavramamız mümkün olur.

Emperyalistler Çin'de Kültür Devrimi'ni ve Liu Şao-şi ile kara çetesinin teşhir oluşunu gördüklerinde, ÇKP'nin sonunun geldiğini sandılar. Sovyet revizyo-

nistleri de aynı alguyu gördüklerinde, onlar da ÇKP'nin parçalanacağını ve Yoldaş Mao Zedung'un önderliğinin alaşağı edileceğini zannettiler.

Bu sorunu bazı yoldaşlar dahi doğru kavramadı ve üzülerek ÇKP içerisinde her şeyin o kadar da iyi gitmediğini düşündüler. Böylesi çelişkiler ve onları çözmek için ideolojik mücadeleler olmazsa, parti'nin yaşamının sona ereceğini kavramadılar.

Bu yoldaşların bu yanlış dü-

şüncelere sahip olmalarının sebebi, bu ideolojik mücadelelere diyalektik bir bakış açısından bakmamalarıdır. Bu yüzden, Kültür Devrimi'nin en başında, Yoldaş Mao Zedung, Kültür Devrimi'nin, ÇKP'nin sağlıklı gelişiminin bir işareti olduğunu söylemiştir.

Dolayısıyla, yoldaşlar ve dostlar Çin Kültür Devrimi olgusuna bu Marksist-Leninist diyalektik görüş açısından bakmalıdırlar. O zaman bunun kötü bir şey değil iyi bir şey olduğunu fark edecek-

lerdir. O zaman Liu Şao-şi'ye ve onun yanlış görüşlerine karşı verilen mücadelenin muazzam önemini anlayacaklardır. Eğer bu mücadele yürütülmemiş olsaydı Çin'de revizyonizmin zafer kazanacağını, kapitalizmin restorasyonu edileceğini ve Çin'in renk değiştiğini de kavrayacaklardır. Bu Sovyetler Birliği tecrübesiyle kanıtlanmış bulunuyor.

*Nagalingam SANMUGA
HASAN (Seylan Komünist Partisi Genel Sekreteri) 1969

TOPRAĞA BASTIKÇA SÖYLENEN

*Bu türkü yoksul gurbetçinin türküsü,
yollara düşer ya sırtında yorgan
ıssız avuçlarında qılların nasırı
koyulur ya kıraç topraklarından
sahipsiz göçebe, baskın sürgünü*

*Bu türkü dökülen terin türküsü
yaz günü helirir ya alınlarda
toplarken pamuğu, biçerken buğdayı
doldururken ambarı ağır ağıza
karşılığı ödenmeyen bir türkü.*

*Bu türkü sabırla emeğin türküsü,
mekikseri nasıl işlerse yaşamın
nasıl dokursa eylem kumaşını
kurduğu tezgahta Pir Sultan'ın
yarını da öyle yaratır kol gücü.*

*Bu türkü geleceğin türküsü,
Bilenmiş uykuvarında tohumun
geçmiş Bedrettin'den, delmiş toprağı
değirecek serinci Anadolu'nun
açacak asil sahibine yeryüzü*

Kemal Özer

5 Ekim 2002'de solunum yetmezliği nedeniyle aramızdan ayrılan; Kaypakkaya geleneğinin ilk kadroları arasında yer alan, sahibi olduğu Inter Yayınları ile genç kuşaklar içerisinde Marksizm'in yayılmasına önemli katkılar sunan devrimci-aydın Ali Yavuz ÇENGELÖĐLU'nu saygıyla anıyoruz...

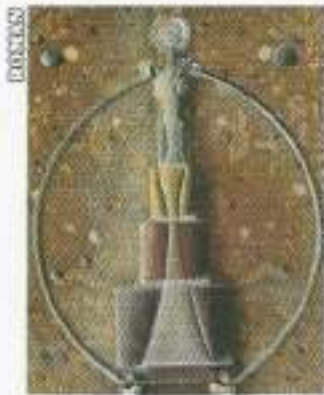
Özgür Düşün emekçileri

Çıktı

TOHUM

MUZAFFER ÖRUÇOĐLU

Kardelen Yayıncılık

8. Baskı

ZAFERE HALAY

C. Tayyar Bektaş

DERLEME

Kardelen Yayıncılık

Öyle acılar çeksem ki
çocuklar

Size acı kalmasa

Öyle ölsem,

Öyle ölsem ki

çocuklar

Size hiç ölüm kalmasa

Aziz Nesin

